

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje
izhaja od leta 1953 10 / november 2010

Odkop -50/C je največji dosežek v zadnjih letih / stran 4

Na republiški reševalni vaji v Lendavi je uhajal plin / stran 8

Šaleška dolina blok 6 sprejema, Slovenija pa ga potrebuje / stran 10

Malo stvari se je zgodilo brez mene, a vse je bilo timsko delo / stran 12

Vsebina

stran 5

Odkop -50/C je največji dosežek Premogovnika Velenje v zadnjih letih

stran 6

Uspešno zaključen remont ventilatorja 2 v VP Šoštanj

stran 8

Na republiški reševalni vaji v Lendavi je uhajal plin

stran 10-13

Šaleška dolina blok 6 sprejema, Slovenija pa ga potrebuje

strani 14-17

Malo stvari se je zgodilo brez mene, a vse je bilo timsko delo

stran 18

Izlet Naj skupin leta 2009

stran 19

Sprejeli smo 27 pripravnikov

stran 20

Premogovnik Velenje tudi letos med finalisti za nagrado Horus

stran 21

Vloga socialnega delavca v podjetju je dragocena

stran 22

Obiskali smo proizvajalce naše odkopne opreme v Nemčiji

stran 24

DIT-ova ekskurzija v primorski predor Markovec

stran 25

Dolenjci krvodajalce pričakali z veseljem

stran 26

Hvala za igrače!

stran 28

Na obisku: Drago Lončar

stran 30

Podaljšanje odkopa Mramor

stran 32

Zdravje: Ko ostanem sam ...

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje
november 2010, številka 10

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič
Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek
Novinarka in lektorica: Dragica Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-6396, faks 03/5869-
131, el. pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Mravljak Jegrišnik,
predsednica, Diana Janežič,
glavna in odgovorna urednica,
Ivo Hans Avberšek, oblikovalec,
Dragica Marinšek, lektorica,
Metka Marič, Pavel Skornšek,
Proizvodnja, Miran Božič, Svet
delavcev, Ferdinand Žerak,
sindikat, Ilinka Filipovič, HTZ
Velenje, Ivan Pečovnik, RGP,
Srečko Gračner, PV Invest,
Suzana Puc, GOST

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
StudioHtz, HTZ Velenje,
el. pošta: hans@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

StudioHtz, HTZ Velenje, kontakt:
David Koren, el. pošta:
narocila.studiohtz@rlv.si, tel.
03/5871-774, GSM 051-301-634

TISK

StudioHtz, HTZ Velenje,
I. P., d. o. o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov
Mesečnik Rudar prejema
zaposleni v Skupini Premogovnik
Velenje in člani Kluba
upokojencev Premogovnik
Velenje brezplačno. Davek na
dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
Poštšina plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA:

Na odkopu -50C
foto: M. Bešković

Izobraževanje zaposlenih je dobra naložba za podjetje

Starejši ljudje radi rečejo: »Celo življenje se učiš, pa neumen umreš.« Teh besed seveda ne smemo razumeti dobesedno; mišljeno je, da znanja ni nikoli dovolj ali preveč. Zato je naš skupni interes, da vlagamo v izobraževanje, v razvoj vsakega posameznika ter vseh nas, ker je to edini pravi način za prihodnost podjetja in doline, v kateri delamo in živimo.

Če se malo ozremo okoli nas, vidimo, da so v času ekonomske krize najbolj na udaru gospodarske panoge in podjetja, kjer imajo zaposleni nizko stopnjo izobrazbe, kjer opravljajo tako imenovane dodelavne posle, izdelujejo polizdelke, skratka opravljajo delo z nizko dodano vrednostjo. Kljub minimalnim plačam zaposlenih v teh podjetjih so njihovi izdelki še vedno nekonkurenčni izdelkom iz Azije oziroma Kitajske, kjer delavci enako delo opravljajo tudi za do desetkrat manjše plačilo.

In kako je z našim premogom in njegovo energetsko konkurenčnostjo?

Vsem skeptikom, slabo poučenim in špekulantom sporočam, da ta trenutek ni na obzorju nobenega premoga ali energenta, ki bi lahko ogrozil konkurenčnost cene velenjskega lignita. Cena iz Azije uvoženega premoga, pripeljanega v luko v Antwerpnu, znaša 3 EUR za GJ, njegova pot do Šoštanja bi pridala še 2 EUR, medtem ko povprečna cena velenjskega lignita znaša 2,8 EURA za GJ in se bo v prihodnosti še zniževala.

Zaposleni v Premogovniku, kljub vsakoletnim dobrim rezultatom, nikoli nismo zaspali, prej nasprotno. Postavljali smo si in si še postavljamo vedno večje izzive, ki pomenijo boljše delovne razmere za zaposlene, dobro poslovanje podjetja tudi v bodoče ter nemoteno in ekonomsko učinkovito obratovanje termoelektrarne.

S postavitvijo bloka 6 bodo pogoji poslovanja tako PV kot TEŠ še boljši, oskrba Slovenije z električno energijo pa zanesljiva in njena cena bo konkurenčna.

Pa še kratek preskok v preteklost. Morda 40 ali malo več let nazaj so nam naši očetje rekli: »Če se ne boš učil, boš pa za knapa.«

Takrat so premog pridobivali še na klasičen način, veliko je bilo fizičnega dela, v jami sta bila vročina in slabo

zračenje, varnostne razmere so bile neprimerljive z današnjimi, skratka delo pod zemljo je bilo zelo nevarno in naporno. In za povrh so naši očetje in tudi mame šli po šihlu na udarniške akcije za gradnjo Velenja, regulirali so reko Pako, zgradili stadion pa Sončni park in še marsikaj, vse zato, da so dobili točke za uvrstitev na seznam za dodelitev stanovanja.

Da me ne odnese preveč v tiste čase: povedati želim, da sta bila kolektivni in socialni duh takrat močno razvita. Danes ju žal mnogokje močno primanjkuje.

In kako je danes pri nas v Premogovniku?

Danes moramo rudarji, strojniki, elektriki in drugi veliko znati, se stalno izobraževati in izpopolnjevati, saj pri svojem delu uporabljamo

najsodobnejše stroje in naprave ter tudi sodelujemo pri njihovem razvoju. Ne glede na to, da je posredno naš večinski lastnik država, se zaposleni obnašamo in delujemo, kot da je podjetje naše. Narava dela nas močno povezuje, poleg tega se zavedamo, da smo zelo odvisni drug od drugega in samo povezani smo lahko močnejši – tako v boju z naravnimi razmerami pri odkopavanju premoga kot z vsemi, ki poskušajo zlonamerno razvrednotiti tisto, kar gradimo in razvijamo že 135 let.

Množica vrhunskih strokovnjakov in visoko usposobljenih delavcev, ki vedo, kakšen odnos je treba vzpostaviti z naravo, ki znajo upravljati z najsodobnejšo opremo, ki ta trenutek obstaja na svetu, je porok, da se nam za prihodnost ni treba bati.

In zakaj sem v to prepričan? Zato, ker dobro poznam svoje kolege in kolegice, sodelavce v jami, ker poznam pot, po kateri smo hodili do danes in seveda dosežene rezultate, ki jih je na našo srečo težko spolitizirati. Enostavno odlični so in bodo še boljši. Za to se bomo trudili za vas in nas tudi mi v Izobraževalnem centru, saj znanja, pozitivne energije, tovarštva nam nihče ne more vzeti.

Boris Potrč, vodja Izobraževalnega centra
Skupine Premogovnik Velenje

Odkop –50/C je največji dosežek Premogovnika Velenje v zadnjih letih

»Odkop –50/C je največji dosežek Premogovnika Velenje v nekaj zadnjih letih. Na njem je montirano najzmogljivejše hidravlično podporje, ki so ga skupaj s proizvajalcem razvili tudi naši strokovnjaki. Čestitam vsem, ki ste sodelovali pri njegovi montaži. Ne dvomim, da ne boste tudi na tem odkopu dosegali najboljših rezultatov, vsem pa želim predvsem, da bi delali varno.« Tako je dr. Milan Medved 17. novembra v prvi izmeni ob zagonu novega odkopa nagovoril del moštva, ki dela na njem.

Montaža omenjenega odkopa se je začela 7. oktobra in je potekala brez večjih težav. Na odkopu je montiranih 88 sekcij novega hidravličnega podporja, ki so izdelane iz zelo kakovostnih materialov na podlagi izkušenj Premogovnikovih strokovnjakov ter prilagojenih razmeram v velenjskem premogovniku. Glavni cilj novega podporja je povečati učinke pri odkopavanju ob hkratnem zagotavljanju

varnosti za zaposlene. Ob zagonu odkopa je **dr. Milan Medved** zbranemu odkopnemu moštvu namenil tudi nekaj besed o pomenu Premogovnika Velenje in aktualnem dogajanju v energetiki in v zvezi s projektom Blok 6. Med drugim je dejal: »Vsi, ki ste sodelovali pri montaži tega odkopa, ste opravili odlično delo. In samo s svojim kakovostnim delom se lahko

dokazujemo še naprej. Vse politične in druge razprave ne morejo izničiti našega strokovnega dela in dokazov o njem.

Aktivnosti v podporo bloku 6 vodimo tudi v Premogovniku Velenje in prepričan sem, da bomo vse pritiske zdržali ter da se bo projekt Blok 6 nadaljeval. Kar zadeva zaloge premoga, smo dali vsa zagotovila, da jih je za delovanje bloka 6 dovolj.«

Pričakujejo najboljše

Vrhunsko hidravlično podporje na novem čelu ni samo zbir zadnjih tehnoloških dosežkov na tem področju, prinaša tudi veliko izboljšav za boljše in varnejše delo. Zaradi vsega tega je tudi zelo veliko vredno. Ali se rudarji zavedajo vrednosti te opreme za svoje delo?

Branko Sešel, gospodar čela, ki ima 23 let izkušenj pri delu v jami, je povedal: »Na odkopu –50/C bomo delali z najsodobnejšo odkopno opremo in menim, da bomo dosegali še boljše rezultate, kot smo jih do zdaj. K temu bodo pripomogle tudi naše izkušnje pri delu na drugih odkopih.

V osnovi je podporje enako, so pa na njem narejene izboljšave posameznih delov, kar bo omogočalo boljše in lažje vodenje čela, poleg tega je podporje močnejše in na njem so vgrajeni do-

datni cilindri, s čimer naj bi zdržalo velike pritiske na odkopu.«

Dejan Hriberšek je kot strojnik hidravlik sodeloval pri montaži novega podporja in je s potekom montaže zelo zadovoljen. »Večjih zapletov nismo zabeležili, kljub temu da smo montirali novo podporje. Sodeloval sem že pri več montažah, zato lahko rečem, da je novo podporje večje, težje in bolj kompaktno kot »stara« podporja. Nadejamo se, da bo oprema zdržala večje pritiske.

Upam, da bomo vzdrževalci imeli manj dela in porabili manj materiala. Vsi, ki delamo na tem odkopu, se zavedamo, s kako drago opremo delamo, tako kot je omenil direktor, in temu primerno z njo tudi ravnamo.«

Diana Janežič

foto Miran Bešković

Odkop –50/C je nasledil zelo uspešen odkop –50/B, na katerem so bili doseženi nekateri rekordni rezultati, predvsem pri količini odkopanega premoga na enem odkopu in dnevni proizvodnji.

Podatki o odkopu –50/B

Pričetek odkopavanja: 5. 11. 2009

Zaključek odkopavanja: 16. 11. 2010

Število obratovalnih dni: 237

Dolžina odkopne fronte: 168,5 metra

Doseženi parametri

Proizvodnja: 2.320.513 ton

Napredek odkopa: 2,77 m/dan

Povprečna višina odkopa:

17,99 metra

Povprečne izgube: 3,8 odstotka

Kapaciteta odkopa: 22,30 t/m²

Produktivnost odkopne fronte: 58,12 t/m/dan

Odkopni učinek: 167,70 t/dnino/dan

Najvišja dnevna proizvodnja (6. 10. 2010): 13.813 ton

Branko Sešel

Dejan Hriberšek

Delovna ekipa, z leve: Janez Verboten, Aleksander Drev – tehnolog, Janko Pajer, Vito Čanč – nadzor, Štefan Miheljak – nadzor, Juraj Dominkovič, Borut Ramšak, Jure Kuhar, Anton Krančan, Bojan Zaluberšek, Vlado Meklav in Rudi Berložnik

Uspešno zaključen remont ventilatorja 2 v VP Šoštanj

V času letošnjih prvomajskih praznikov, med 24. aprilom in 1. majem, je bil uspešno remontiran ventilator TURMAG V1 v VP Šoštanj, med 23. in 30. oktobrom pa je bil remontiran še ventilator TURMAG V2. Tako prvi kot drugi remont sta bila skrbno načrtovana, v obeh primerih pa smo načrtovano časovno in vsebinsko izpolnili v celoti.

Ventilator TURMAG tip GVhv 34-1800 V2 je enostopenjski aksialni ventilator vodoravne izvedbe s pokončnim betonskim difuzorjem. Rotor, katerega lopatice se nastavljajo med obratovanjem, ima premer 3400 mm. Poganja ga 1800 kW elektromotor s 745 obrati na minuto.

Ventilator je izdelan za kapaciteto 266,6 m³/sek. pri depresiji 4000 Pa. Delovanje ventilatorja je lahko ročno ali avtomatsko. Pri avtomatskem obratovanju poteka krmiljenje postrojenja preko barvnega NT terminala iz krmilne omare in iz nadzornega centra v NOP z nadzornega računalnika za nadzor in posluževanje ventilatorskih postaj. Ročno obratovanje je možno le iz krmilne omare v ventilatorski postaji.

Nameni remonta so bili usposobiti nemoteno in zanesljivo nastavljanje kota lopatic med obratovanjem ventilatorja, hkrati pa zamenjava vseh ležajev na gredi, rotorju in me-

hanizmu za prestavilo lopatic.

V času remonta ventilatorja V2 je obratoval ventilator V1, zato so morala biti vsa dela strogo nadzorovana. Zavedamo se pomembnosti zračnega jame in težav ob morebitnem izpadu obratujočega ventilatorja.

Remont je potekal v več fazah, ki so se morale med sabo dopolnjevati. Poskusni zagon ventilatorja je bil opravljen v soboto, 30. oktobra, ob 15.45 pri kotu lopatic -9 °, predhodno pa je bil opravljen zagon elektromotorja brez gumi vložkov v sklopki. Po eni uri obratovanja ventilatorja so bili obratovalni parametri v mejah normale.

Remont so opravili delavci bivše Strojne službe Klasirnica. Bil je plod dobrega timskega dela sodelavcev Elektroslužbe, Strojne službe, Tehnološke službe ter vodstva Premogovnika Velenje.

Aleksander Drev, besedilo in foto

Demontaža elektromotorja, teže 15.000 kg, na katerem je zunanji izvajalec opravil revizijo.

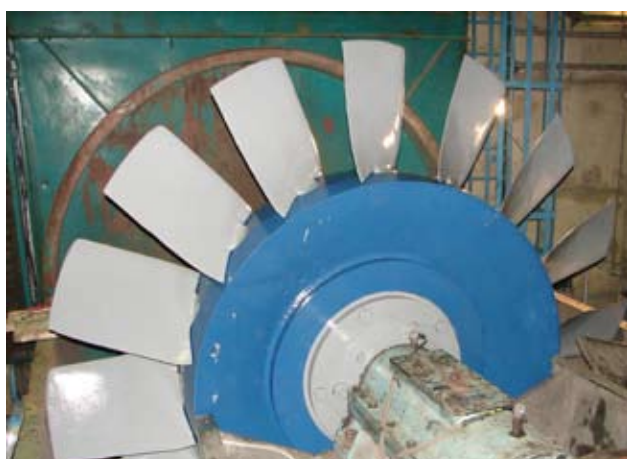
Dvig rotorja iz ležišča

Demontaža rotorskega venca z gredi

Demontaža lopatic

Rotor v svojem ležišču

Softverska kontrola kota lopatic

Proizvodnja januar – oktober 2010

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
Proizvodnja	3.130.470	3.382.513	252.043	108,05	17.803
Priprave	116.086	95.545	-20.541	82,31	503
Skupaj PV	3.246.556	3.478.058	231.502	107,13	18.306

Na republiški reševalni vaji v Lendavi je uhajal plin

V Petišovcih pri Lendavi je 11. in 12. novembra potekala letošnja republiška reševalna vaja, ki jo je v okviru vsakoletnega srečanja rudarskih reševalnih enot Slovenije organizirala družba Nafta Geoterm. V vaji je sodelovala tudi enota Jamske reševalne čete Premogovnika Velenje.

Za naše reševalce tokrat vaja ni potekala v podzemlju in reagirati so morali v situaciji, ko je izhajal plin, vendar so vseeno delovali v eksplozijsko nevarni atmosferi z pihalnimi aparati in morali so oskrbeti ponesrečenca.

Srečanje se je začelo v četrtek s posvetom Rudarstvo – varnost – zakonodaja, na katerem je med drugim dr. Milan Medved govoril o energetski situaciji v Sloveniji, mag. Marjan Kolenc je predstavil nov pravilnik o reševanju, Dušan Čížmek, vodja Priprave dela, je predstavil uvajanje novih samoreševalnih aparatov v jamo, mag. Bogdan Makovšek pa novosti s področja razvoja zaščitnih sredstev.

Predstavniki drugih podjetij so predstavili prispevke s področja reševanja in o aktualni problematiki v njihovih

reševalnih službah, Uprava RS za zaščito in reševanje je predstavila sistem zaščite in reševanja v gospodarstvu, Rudarska inšpekcija pa novi Zakon o rudarstvu.

Na območju SZ Slovenije se nahaja 210 naftno-plinskih vrtin, od tega jih je 124 že saniranih, zadovoljivo varnih je 22, potencialno nevarnih je 29, nevarnih 21 in zelo nevarnih 14.

Kot je povedal **mag. Marjan Kolenc**, svetovalec direktorja Premogovnika Velenje za varnost, je veliko zanimanja vzbudilo predavanje dr. Milana Medveda, zelo zanimivo pa je bilo tudi predavanje dr. Aleksandra M. Carana, ki je kot zdravnik vključen v reševalno četo v Trbovljah, o nesrečah v rudarstvu, usposabljanju reševalcev za posredovanje v različnih jamskih razmerah in nesrečah z ozirom na letošnje velike rudarske nesreče v ZDA, Čilu in na Kitajskem. Predstavil je tudi novosti v nujenju prve pomoči in pri opremljenosti za reševanje.

Izhajanje plina

Na petkovi reševalni vaji je aktivno sodelovalo 60 udeležencev, med drugim jamske reševalne ekipe Naftelendava, Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje-Hrastnik ter rudnikov Mežica in Idrija, poleg tega pa še gasilske enote, predstavniki Uprave za zaščito in reševanje, Darsove vzdrževalne enote v Murski Soboti, policisti in zdravstveno osebje.

Predpostavka vaje je bilo nenadzorovano uhajanje plina na vrtini novoodkrita ležišča zemeljskega plina. Zaradi povečanja vsebnosti strupene gasilne plina je delavec padel v nezavest, prišlo je tudi do okvare plinovoda v tunelu pod avtocesto in iztekanja plina, zato je bilo treba vrtino zapreti in sanirati plinovod. Vžgal se je tudi gazolin.

Reševalci Premogovnika Velenje so morali v razdelilni postaji pod avtocesto zatesniti uhajanje plina in reševati nezvestnega delavca. Za naše reševalce tokrat vaja ni potekala v podzemlju in reagirati so morali v situaciji, ko je izhajal plin, vendar so vseeno delovali v eksplozijsko nevarni atmosferi s pihalnimi aparati in morali so oskrbeti ponesrečenca. Po besedah mag. Kolenca je bila predpostavka vaje postavljena zelo realno, vaja pa je bilo odlično organizirana. Situacija, ki bi nastala ob realnem dogodku, je bila zelo dobro simulirana, saj je bilo prikazano, kako obsežne posledice bi imel vžig plina na lokaciji ob avtocesti. Vaja je uspela, v prvi analizi po njej pa so ugotovili, da bi bilo reševanje v predstavljenem primeru zelo zahtevno.

»V Sloveniji imamo le še malo aktivnih rudnikov in premogovnikov in s tem tudi jamskih reševalcev. Prav zato je še toliko bolj pomembno in smiselno, da reševalne službe in reševalci sodelujejo, ohranjajo usposobljenost in pripravljenost za reševanje, kajti do nesreč lahko prihaja tako v aktivnih rudnikih kot v tistih v zapiranju. Poleg tega lahko usposobljeni jamski reševalci posredujejo tudi v nesrečah izven rudarstva. Povezovanje rudarskih reševalnih enot predvideva tudi nova rudarska zakonodaja,« je še dejal mag. Marjan Kolenc.

Diana Janežič

Premogovnik Velenje je na republiški reševalni vaji zastopala ena reševalna ekipa.

Dnevi premoga v evropskem parlamentu – EU COAL DAYS

Letos si je več sto ljudi od 8. do 12. novembra ogledalo razstavo European Coal Days v Evropskem parlamentu. Razstavo sta organizirala evropski poslanec Dr. Christian Ehler in Združenje za črni premog ter lignit – EURACOAL, katerega član je tudi Premogovnik Velenje. Takšna razstava na temo premoga je potekala prvič v Evropskem parlamentu.

V okviru EU Coal Days so bile organizirane odprte razstave, okrogla miza na temo premoga ter večerja na temo zajema in shranjevanja CO₂ (CCS). V številnih govorih in debatah je bilo slišati komisarja za energetiko, poslance Evropskega parlamenta, predsednika EURACOAL, predstavnike energetske industrije itd.

Nekaj glavnih sporočil v prid premoga pravi, da je ta trenutno najhitreje rastoči energent, predvsem zaradi držav v razvoju, kot sta Kitajska in Indija, svetovne zaloge premoga so enormne, premog daje zanesljivost dobave električne energije, tehnologija se hitro razvija, tudi v smeri CCS, in še bi lahko naštevali.

Na razstavi sta se premog in premogovništvo prikazala kot tehnološko visoko razvita ter družbeno in ekološko odgovorna. K temu so pripomogle tudi za razstavo izbrani fotografije Iva Hansa Avberška in Mirana Beškovičnika. Tako smo Slovenijo, Šaleško dolino in Premogovnik Velenje v večji meri približali Evropi.

Mag. Matjaž Kamenik

Šaleška dolina blok 6 sprejema, Slovenija pa ga potrebuje

Kako enotna zna biti naša dolina, se je ponovno izkazalo po 11. novembru 2010, ko se je zaradi odstavitve dr. Uroša Rotnika z mesta direktorja Termoelektrarne Šoštanj pod vprašaj postavil največji energetski projekt v Sloveniji – blok 6. V Premogovniku Velenje smo bili kljub temu, da se je o tej možnosti potihoma govorilo že nekaj mesecev, izjemno presenečeni nad odločitvijo o njegovi razrešitvi; čeprav je bila v javnosti polemika okrog gradnje nadomestnega bloka TEŠ 6 vedno bolj žgoča, pa nepravilnosti pri delu njenega direktorja kljub očitkom doslej še nihče ni podkrepil z dokazi.

Ne le v Premogovniku Velenje, ampak v celotni dolini, smo prepričani, da je projekt Blok 6 TEŠ dobro zastavljen, saj zagotavlja varno in zanesljivo preskrbo Slovenije z električno energijo. Z najsodobnejšo tehnologijo pretvorbe domačega premoga v električno energijo, ki bo izpolnjevala vse ekološke standarde, bo sprejemljiv tudi za lokalno okolje, obenem pa bo z visokimi izkoristki za

isto količino proizvedene električne energije potreboval manj premoga. TEŠ 6 je upravičen tako z ekonomskega, ekološkega in energetskega vidika, poleg tega pa bo novi blok proizvajal električno energijo iz domačega premoga iz Šaleške doline. Ta predstavlja edini energetski vir, s katerim si Slovenija v dolgoročnem obdobju zagotavlja določeno stopnjo energetske neodvisnosti, saj ima

Premogovnik Velenje zaloge premoga zagotovljene vse do leta 2054.

Izredna seja občinskih svetov Šaleške doline

Zaradi nastale situacije ob kadrovskih menjavah v Skupini Holding Slovenske elektrarne je bila v petek, 12. novembra, sklicana izredna skupna seja Svetov Mestne občine Velenje, Občine Šoštanj in Občine Šmartno

ob Paki. Na seji so poleg vseh treh županov sodelovali še dr. Uroš Rotnik, direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, Bojan Brešar, odgovoren za projekt Blok VI, predsednik sindikata TEŠ Branko Sevcnikar, predstavnik Sveta delavcev TEŠ Janko Lihteneker in član Nadzornega sveta TEŠ Franc Rosec.

Sveti občin so na svoji izredni seji soglasno podprli sklepe, da ponovno dajejo polno podporo izvedbi projekta Blok 6 TEŠ. Vlado RS in Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije so pozvali, da zagotovita nadaljnjo nemoteno vodenje projekta. Od vlade pričakujejo, da v najkrajšem možnem času Državnemu zboru RS posreduje zakon o poroštvo za investicijo v TEŠ 6.

Zapisali so, da se v Šaleški dolini proizvaja tretjina slovenske energije, zato je neodgovorno zamenjati dobre menedžerje brez korenite analize njihovega dela. Projekt Blok 6 TEŠ je bil večkrat predstavljen pristojnim organom, strokovni in širši javnosti. Pridobil je odobritev predstavnikov tujih in domačih strokovnjakov in pristojnih institucij. Zato je popolnoma nesprejemljivo, da se v javnosti s strani najodgovornejših predstavnikov Vlade in vodstva Holdinga Slovenske elektrarne brez kakršnihkoli konkretnih dokazov nenehno posredujejo trditve, ki omadežujejo projekt in žalijo posamezne odgovorne strokovnjake, ki so podprli projekt. Od vlade so zahtevali še, da prepreči zaostrovanje konfliktov med delavci TEŠ in vodstvom HSE oz. vlado in da zagotovi dobro, gospodarno in racionalno vodenje energetike v Šaleški dolini, od vodstva HSE in vlade pa, da se program prestrukturiranja Premogovnika Velenje in s tem povezanega nastanka novih delovnih mest predstavi lokalnim skupnostim z natančno programsko, finančno in rokovno opredelitvijo.

»Vse skupaj se verjetno dogaja zato, ker smo v Šaleški dolini preveč strpni,« je na izredni seji dejal **dr. Milan Medved**. »Te strpnosti nas je naučilo življenje z energetiko v vseh preteklih letih, v letih, ko se je Šaleška dolina rušila zaradi velikih energetskih potreb naše države, ko je bilo porušeni več kot 800 objektov in preseljenih 2.000 ljudi. Ekološka sanacija smo financirali izključno iz stroškov

Šoštanj in Topolšica sta izven koncesijskega območja pridobivanja premoga

Nasprotniki gradnje bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj v vnemi, da bi spodkopali največji slovenski energetski projekt, od katerega sta odvisni varna in zanesljiva oskrba celotne države s tretjino doma pridobljene električne energije, v javnosti ponovno širijo laži, dezinformacije in potvorjene resnice ter s tem vnašajo nemir med prebivalce Šaleške doline.

Na Občino Šoštanj je namreč pred nekaj dnevi prispelo anonimno pismo, v katerem med drugim pisci izražajo dvom o količinah premoga v Premogovniku Velenje in o lokaciji tega premoga, češ da bi bilo potrebno za delovanje bloka 6 lignit kopati tudi pod mestom Šoštanj.

Na seji Sveta Občine Šoštanj v ponedeljek, 29. novembra 2010, je dr. Milan Medved članom in članicam sveta dal ponovno zagotovilo, da je del sloja premoga, ki se nahaja pod Šoštanjem in Topolšico, izven eksploatacijskega prostora Premogovnika Velenje in NI v nobenem primeru predviden za odkopavanje.

Dr. Medved je še dejal, da Premogovnik Velenje v šoštanjsko občino precej vlaga (med drugim je zgradil Center starejših PV Zimzelen, novo otroško in nogometno igrišče, uredil območja okrog Vile Široko ...), česar ne bi počel, če bi bilo tu predvideno odkopavanje. Prav tako je poudaril, da mora dolina ostati enotna glede gradnje bloka 6 in da so izjave, anonimna in druga pisma, ki se pojavljajo v javnosti, zgolj poskus razdeliti dolino v dva tabora.

V Premogovniku Velenje tako ponovno odločno zanikamo navedbe, da je zaradi bodočega odkopavanja premoga v povezavi s TEŠ 6 ogrožen obstoj Šoštanja in Topolšice. Novice o tem namreč širijo anonimni avtorji in so povsem brez realne osnove. Resnica je namreč ta, da Premogovnik Velenje skozi uradne dokumente, projekte, elaborate odkopavanja ter hkrati tudi z uradnim potrdilom o zalogah premoga dokazuje, da je za potrebe TEŠ 6 dovolj premoga znotraj eksploatacijskega prostora Premogovnika Velenje. T. i. področje jame Šoštanj, to je predel od Šoštanja do Topolšice, ni zajet v tem pridobivalnem prostoru in premog s tega območja ni predviden za odkopavanje.

To dejstvo v Premogovniku Velenje dokazujemo z uradno potrjenimi dokumenti, kar je možno preveriti tudi na sedežu podjetja.

Izključna želja avtorjev teh neresničnih trditev, da bo zaradi odkopavanja porušen Šoštanj, je vnašati nemir med prebivalce Šoštanja in celotne Šaleške doline, ki v gradnji bloka 6 vidijo predvsem koristi, ki jih ta prinaša.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

proizvodnje premoga in električne energije. In ko se daje primerjava cen elektrike iz TEŠ z drugimi viri proizvodnje električne energije, pozabimo povedati, da je edino v Šaleški dolini vse vključeno v stroške proizvodnje.»

Premoga je dovolj

Dotaknil se je tudi dilem, ki se v javnosti porajajo glede zalog premoga.

»Naš premog je povsem konkurenčen in primerljiv z vsemi uvoženimi premogi. Blok 6 je edini strateški objekt v Sloveniji, ki ima gorivo za svoje delovanje zagotovljeno do konca svoje življenjske dobe.

Jeseni 2009 smo zaloge premoga ponovno preračunali. To je izjemno zahtevno strokovno delo, ki so ga izvajali najboljši strokovnjaki več

mesecev. Rezultate smo poslali Komisiji za ugotavljanje zalog in virov mineralnih surovin, od Direktorata za energijo pri Ministrstvu za gospodarstvo pa smo nato dobili uradno potrdilo, da je zalog premoga dovolj. Kljub potrjenim dokazilom so se nato v javnosti porodili dvomi v izračun zaloga premoga in v HSE zahtevajo neodvisno revizijo izračunov količin. Revizije se ne bojimo, saj smo prepričani, da bo katerakoli neodvisna revizija pokazala to, kar v Premogovniku Velenje že vemo – DA JE ZALOG PREMOGA DOVOLJ!«

Napovedane stavke

Zaradi Rotnikove razrešitve je najbolj završalo med člani Sindikata dejavnosti energetike, predvsem v TEŠ, kjer se je takoj sestal stavkovni odbor in zagrozil z opozorilno stavko, ki so jo v petek, 12. novembra, tudi izvedli. Sindikat in Svet delavcev Premogovnika Velenje sta se jim pridružila z izjavo za javnost, v kateri sta opozorila, da z veliko zaskrbljenostjo spremljajo zadnja dogajanja v TEŠ.

»Najbolj smo zaskrbljeni nad dejstvom, da bodo te politično motivirane kadrovske zadeve šle tako daleč, da bo projekt gradnje bloka 6 TEŠ zaustavljen, kar nakazuje na to, da s strani Holdinga Slovenske elektrarne do podpisa poročila za črpanje kreditov za projekt blok 6 ni prišlo,« so zapisali in nadaljevali, da bodo celotno dogajanje okoli bloka 6 še naprej pozorno spremljali in bodo, v kolikor bo potrebno, uporabili vse možne mehanizme za podporo projektu, saj se zavedajo, da lahko aktualne odločitve vodstva Holdinga Slovenske elektrarne in Nadzornega sveta TEŠ vplivajo tudi na ekonomsko in socialno varnost zaposlenih. Sindikat Premogovnika Velenje je nato 16. novembra na svoji 2. izredni seji ustanovil stavkovni odbor in podal štiri stavkovne zahteve, in sicer naj Agencija za upravljanje kapital-skih naložb, NS in vodstvo HSE ter NS TEŠ takoj omogočijo vodstvu TEŠ podpis pogodbe o poročilu za črpanje 110 milijonov € kredita EIB, naj jih pristojni redno obveščajo o napredovanju gradnje bloka 6 oziroma naj poskrbijo za vse potrebno za pridobitev manjkajočih soglasij in dovoljenj.

Zahtevali so tudi takojšen razgovor

z vodstvom HSE in NS TEŠ, da pojasnijo nastale razmere, ki posredno vplivajo tudi na delovna mesta v Skupini Premogovnik Velenje, generalnega direktorja HSE pa so pozvali, da do 25. 11. 2010 pride v Premogovnik Velenje in pojasni zaposlenim nastalo situacijo ter svoje videnje razvoja družbe HSE in odvisnih družb.

Na podlagi opisanih zahtev so formirali stavkovni odbor, ki je opozoril, da v kolikor ne bo takoj uresničena vsaj zahteva po takojšnjem razgovoru z vodstvom HSE in NS TEŠ, bodo 26. 11. 2010 izvedli dvourno opozorilno stavko.

Generalni direktor HSE **mag. Matjaž Janežič** se je povabilu odzval in se 23. novembra skupaj s sodelavci udeležil 3. izredne seje Sindikata. Podrobno je predstavil potek dogodkov pri projektu TEŠ 6 in zagotovil, da investicija v ta blok nemoteno teče naprej. Poudaril je, da je najpomembnejše sporočilo slovenski javnosti to, da Blok 6 lokalno okolje v Šaleški dolini sprejema, potrebuje pa ga Slovenija.

»Zame ni nobenega dvoma, da moramo s projektom Blok 6 nadaljevati. Dejstva, ki to potrjujejo, so poslovne narave. Za Blok 6 je bilo do zdaj podpisanih pogodb za 850 milijonov €, plačanih pogodbenih zneskov do dobaviteljev pa je bilo že 200 mio €. Teh 850 mio € zdaj nadomeščamo z dolgoročnimi viri bank. Pred nami je podpis pogodbe oziroma začetek črpanja 110 mio € kredita Evropske investicijske banke (pogodba je bil podpisana 24. novembra 2010, op. av.).

Stavka odpovedana

Člani IO sindikatov Premogovnika Velenje in HTZ Velenje ter Svetov delavcev obeh podjetij so vodstvu HSE postavili dodatna vprašanja, hkrati pa predlagali, da komunicirajo z javnostjo bolj proaktivno, strokovno in odločno pojasnijo dogajanja in dileme pri projektu Blok 6, saj je zdaj v medijih bolj slišati politike, aktiviste in novinarje kot pa strokovnjake. Ob koncu seje so člani IO Sindikata Premogovnika Velenje soglasno sklenili, da stavkovni odbor obdrži, opozorilno stavko, napovedano za 26. november, pa odpovejo.

Kopač naj vrne uniformo!

Zaradi številnih dezinformacij in namernih zavajanj, ki se glede zaloga

premoga v pridobivalnem prostoru Premogovnika Velenje in kurilne vrednosti premoga pojavljajo v javnosti, se je poleg Premogovnika Velenje ponovno ostro odzval tudi Sindikat PV. V odprtem pismu, ki so ga poleg Direktorata za energijo naslovili tudi na ministrico za gospodarstvo in kabinet predsednika vlade, so zapisali, da Janez Kopač, direktor Direktorata za energijo, in Jadranko Medak, predsednik Nadzornega sveta Holdinga Slovenske elektrarne, izvajata intenziven pritisk na Komisijo za ugotavljanje zalog in virov mineralnih surovin.

Ta komisija je namreč 31. 3. letos Premogovniku Velenje izdala Potrdilo o stanju zaloga in virov mineralnih surovin, ki dokazuje, da **potrjene odkopne zaloge na dan 31. 12. 2008 znašajo 131.670.000 ton premoga.** To zadošča za potrebe bloka 6 do konca njegovega obratovanja, saj bo ta **v svoji življenjski dobi potreboval približno 92 mio ton premoga.**

V Sindikatu Janezu Kopaču očitajo, da »vztrajno širi laži in dezinformacije tako o strokovnosti zaposlenih v Premogovniku Velenje, o odkopnih zalogah premoga v pridobivalnem območju PV kot tudi o kurilni vrednosti in predvidenih stroških. S temi očitnimi neresnicami državni uradnik zavaja tako pristojno ministrico kot Republiko Slovenijo in vso slovensko javnost.«

Nad ravnanjem Janeza Kopača so v sindikatu razočarani in zgroženi, zato od njega zahtevajo, da vrne rudarsko uniformo, s katero je bil leta 2003 častno sprejet v našo rudarsko bratovščino, saj ni vreden, da bi jo nosil. Prepričani so namreč, da s tem, ko dvomi v znanje in strokovnost ljudi, ki so se izobraževali na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, in ne verjame, da so to največji strokovnjaki na področju rudarstva v Republiki Sloveniji kakor tudi v širši regiji, škoduje tem strokovnjakom in ustanovi tako v poslovnem kot osebnem smislu. S takšnim odnosom pa povzroča škodo tudi vsem rudarjem, ki so si s poštenim in težkim delom prislužili čast nositi rudarsko uniformo.

Tadeja Mravljak Jegrišnik.

Zalog premoga je dovolj, kurilnost je ustrezna

Strokovne službe Premogovnika Velenje so v letu 2009 ponovno natančno preračunale razpoložljive zaloge premoga. Elaborat o klasifikaciji in kategorizaciji izračunanih zalog in virov premoga v PV je izdelan na osnovi strokovne obdelave rezultatov izvedenih raziskovalnih rudarskih del, kar je zajelo 700 vrtin s površine v skupni dolžini 215 km, 2.450 jamskih vrtin v skupni dolžini 120 km in približno 8 km vsako leto izdelanih jamskih prostorov.

Elaborat je bil izdelan v PV, komisija, ki ga je preverila in potrdila, pa je bila sestavljena iz predstavnikov Rudarske inšpekcije, neodvisnih zunanjih strokovnjakov, predstavnikov Ministrstva za gospodarstvo in predstavnikov Geološkega zavoda Slovenije.

Zaloge premoga so bile izračunane na podlagi temeljite strokovne obdelave in izhajajo iz obsežne dokumentacije, ki je na razpolago na sedežu Premogovnika Velenje. Uradno verificirano potrdilo o stanju zalog je 31. marca 2010 izdala komisija, ki je bila imenovana s strani Ministrstva za gospodarstvo, Direktorata za energijo. **Potrjene bilančne zaloge na dan 31.12.2008 znašajo 170.000.000 ton premoga, od tega odkopne zaloge znašajo 131.670.000 ton premoga.** To zadošča za potrebe B 6 do konca njegovega obratovanja.

Dolgoročni načrt odkopavanja premoga je v celoti usklajen s potrebami TEŠ oziroma B6, **ki bo v svoji življenjski dobi potreboval približno 92 mio ton premoga** – če to količino odštejemo od 127 mio ton s stanjem na dan 31. 12. 2009, jih za bloka 4 in 5 ostane 35 mio ton; od tega bo v bloku 4 do leta 2014, ko preneha z obratovanjem, porabljenih nekaj več kot 9,6 mio ton, v bloku 5, ki bo hladna rezerva, pa do leta 2027 nekaj več kot 20 mio ton.

Tako ostane še neizkoriščenih več kot 5 mio ton, iz česar je jasno razvidno, da je **premoga za TEŠ**, kot smo že večkrat pojasnili in tudi podkrepili z vsemi potrebnimi podatki, vsekakor **dovolj do leta 2054**.

Do leta 2020 je v Premogovniku Velenje predvidena proizvodnja premoga v višini 4 mio ton letno, po tem letu se ta količina postopno zmanjšuje in v letu 2027 znaša 3,2 mio ton, v letu 2040 pa doseže 2 mio ton (tako vse do leta 2054).

Postopno zmanjševanje letnih količin premoga pa omogoča **stroškovno optimalno prilagajanje PV** tako z vidika vodenja odkopne fronte, delovnih procesov kakor tudi števila zaposlenih.

Poudariti želimo, da je vrednost **8,4 GJ/tono**, s katero v javnosti operira Janez Kopač, **spodnja meja za načrtovanje** odkopavanja. Kurilna vrednost premoga v sloju raste tako rekoč linearno **proti 13 GJ/tono** (od talnine proti krovlini)! V povprečju ta vrednost znaša **10,47 GJ/tono**.

Ne nazadnje je kvaliteta premoga preverjena vsak dan sproti, ko vzorčujemo premog za obračun med PV in TEŠ in kurilno vrednost določujejo v akreditiranem laboratoriju. Nihanja so, razumljivo, posledica trenutne lege odkopnih etaž v sloju premoga, pri čemer je dinamika odkopavanja izjemno pomembna in jo ves čas reguliramo.

V obratovanju sta istočasno vedno dva odkopa (praviloma talninski in krovninski), ki imata nižjo in višjo kurilnost od povprečne. V obdobju enega leta so vključeni v odkopavanje do štirje odkopi s različnimi povprečnimi kurilnimi vrednostmi premoga. Z ustreznim vodenjem odkopne fronte lahko zagotavljamo povprečno kurilno vrednost od 10 do 11 GJ/tono na letni ravni.

Da to znamo, dokazujemo že vrsto let z doseganjem pogodbeno določene kurilnosti. Iz navedenega sledi, da je mogoče upoštevati celotno količino potrjenih odkopih zalog kot premog, ki je načrtovan za uporabo v B6 do konca njegove življenjske dobe.

Ko so različni nasprotniki gradnje bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj menda končno uvideli, da zalog kljub vsemu ne bo zmanjkalo, so se začeli spraševati o tem, ali bo kurilna vrednost našega premoga dovolj visoka.

Mag. Marjan Kolenc: »Kot tehnični direktor sem imel možnost spoznati zelo veliko sveta, rudnikov in premogovnikov; skorajda ni dela sveta, v katerem nisem spoznal rudarstva. Zato upam reči, da so k rezultatom Premogovnika Velenje v času, ko sem bil tehnični direktor, pripomogle tudi te izkušnje, spoznanja in poznavanja razmer drugod.«

Malo stvari se je zgodilo brez mene, a vse je bilo timsko delo

15. novembra je mag. Marjan Kolenc po 18 letih in šestih mesecih naloge glavnega tehničnega vodje Proizvodnje predal Ivanu Pohorcu, dosedanjemu vodji Proizvodnje in Priprav. Mag. Kolenc je prepričan, da je bilo teh 18 let dovolj zanj in za podjetje ter da je sprememba dobrodošla, predvsem ker se je zgodila dve leti prej, preden bo z upokojitvijo dokončno zapustil podjetje. Za njegovim obdobjem tehničnega direktorja, kot smo mu vrsto let rekli, ostajajo pomembne prelo-mnice, zelo veliki razvojni koraki in odlični rezultati.

Marjan Kolenc se je v tedanjem Rudniku lignita Velenje zaposlil februarja 1981 kot pripravnik in kot absolvent študija montanistike. Zaposlil se je zato, da bi izdelal diplomsko nalogo za univerzitetnega diplomiranega inženirja rudarstva. To je junija istega leta tudi postal.

Tematika diplomske naloge – Preusmeritev prevoza premoga z izvoznega jaška Stare Preloge na izvozni nadkop Pesje – ga je spremljala skozi celo delovno dobo, z njo je leta 1996 tudi magistriral, in na področju transportnega sistema je pridobil veliko delovnih izkušenj.

Po odsluženju vojaščine je vstopil v klasični triletni krožni program usposabljanja mladih inženirjev. Delati je začel v jami Pesje, po dveh letih pa je pristal v Študijskem oddelku. Njegov mentor je bil dr. Franc Žerdin, ukvarjal pa se je največ s Pripravami, konkretno z uvajanjem krožnega profila prog v

jamo. Leta 1985 je opravil strokovni izpit za tehničnega vodjo metanske jame in za samostojnega projektanta ter v jami Škale prevzel dela poslovdje študijske montažne skupine, poskusne skupine, ki bi bila zadolžena le za montaže in demontaže odkopov po celi jami. Do leta 1987 je bil potem poslovdja v jami Škale, nato pa je bil premeščen za pomočnika vodje TOZD Jama Preloge, kjer je ostal dobro leto, nato pa prevzel vodenje jame Škale.

To so bila burna leta tako zaradi intenzivnega razvoja jame, celotnega Rudnika lignita Velenje, največjega števila zaposlenih in količin odkopanega premoga kot tudi zaradi velikega vpliva Zveze komunistov, kamor Marjan Kolenc ni želel vstopiti zgolj zato, da bi dobil kakšno funkcijo oziroma višje delovno mesto. Pa je vendarle vedno napredoval, saj so tisti, ki so cenili predvsem strokovnost in druge kvalitete vodje, v

njem prepoznali pravo osebo.

V času vodenja jame Škale je bil tudi predsednik Delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela (SOZD) REK Franc Leskovšek Luka in v tej vlogi je bil leta 1990 neposredno udeležen pri razpustitvi SOZD.

Leta 1992 je tedanji direktor RLV mag. Franc Avberšek prevzel funkcijo ministra za energetiko, za direktorja RLV pa je bil imenovan dr. Franc Žerdin. Slednji je poklical mag. Kolenca in mu ponudil mesto glavnega tehničnega vodje rudarskih del, kot je poimenovano v rudarski zakonodaji, oziroma tehničnega direktorja, kot se je to delovno mesto imenovalo pri nas.

Bil je tudi član štiričlanskega poslovnega odbora RLV, v katerem so poleg direktorja dr. Žerdina in tehničnega direktorja mag. Kolenca bili še direktorica za Gospodarsko področje Dragica Kotnik in direktor za Kadrovsko-spolšno področje Janko Lukner. Vsi našeti so imeli tudi pomočnike za različna področja, kar pomeni, da je bila organizacija vodenja precej široka.

Ključno je bilo moje dobro poznavanje jame

Rudar: »Leta 1992 ste prevzeli nalogo glavnega tehničnega vodje rudarskih del. Kaj vse ta naloga obsega?«

Mag. Kolenc: »Vsebinsko je funkcijo glavnega tehničnega vodje leta 1988 postavil dr. Žerdin in jo naredil zelo močno, odgovorno in široko, saj je zajemala vsa področja razen Gospodarskega, Kadrovske-spolšnega, dela nabave in rudarskih škod.

Tako je bila ta funkcija postavljena do reorganizacije leta 2008, ki jo je naredil dr. Milan Medved.

Odgovornost osebe na tem delovnem mestu predpisuje rudarska zakonodaja, glede na vsebino pa lahko rečem, da je to delovno mesto zajemalo 90 odstotkov zaposlenih in notranjega dogajanja v premogovniku.

Leta 2008 so se iz tega področja izločili Tehnične službe, razvojni projekti OVQ in Vzdrževanje.«

Rudar: »Kako ste se spopadli s tako velikim delokrogom, odgovornostmi? Ste se te velikosti ves čas zavedali ali se je morda šele zdaj, ko ste delo predali in se ozrli na minulih 18 let?«

Mag. Kolenc: »Več stvari se je ujelo, poklopilo. Z enega vidika je bila sreča, da sem dobro poznal jamo kot prejšnji poslovodja in obratovodja. Med letoma 1985 in 1992 sta se zgodili dve spremembi, na eni strani generacij ljudi, na drugi opreme, kar sem neposredno spremljal. Poleg tega sem bil član Jamske reševalne čete, veliko sem delal pri Načrtu obrambe in reševanja.

Na drugi strani sem imel še eno srečo, namreč da sem imel za sodelavko Dragico Kotnik, ki je obvladala gospodarjenje in bila naklonjena proizvodnemu procesu. Odlično sva sodelovala.

Poslovodni odbor je deloval zelo široko in temeljito. Štirje člani odbora smo se sestajali dvakrat tedensko, se o vsem pogovarjali in odločali, tako da smo vsi poznali vsa področja. Poleg tega smo imeli kolegije s svojimi pomočniki, kar pomeni, da so informacije krožile tudi navzdol.

Končno odločitev je seveda vselej sprejel dr. Žerdin, vendar smo vsako odločitev dobro pretehtali, utemeljili in direktor je bil zelo kooperativen oziroma je upošteval naše argumente.«

Rudar: »Kakšne so bile takrat razmere v jami?«

Dr. Milan Medved
o mag. Marjanu Kolencu

Marjanu Kolencu se želim v imenu Premogovnika Velenje iz srca zahvaliti za njegov prispevek v letih opravljanja najodgovornejših del v Premogovniku Velenje. Svoje delo je vedno opravljal zavzeto in odgovorno, hkrati pa je tudi v slovenski rudarski stroki zavzel zelo pomembno mesto. Vesel sem tudi, da v teh dveh letih pred upokojitvijo ostaja član najožje vodstvene ekipe in bo lahko s svojimi izkušnjami pomagal voditi podjetje še naprej.

Premogovnik Velenje se mora stalno prilagajati razmeram na vse bolj konkurenčnem trgu. S kadrovske prenovi in smelim pogledom v prihodnost pa se že zdaj pripravljamo na naslednjih 50 let dela v našem podjetju.

Mag. Kolenc: »Ko sem bil še v jami Škale, ocenjujem, da smo bili pogumni in smo si upali potegniti razvoj naprej, uvesti izboljšave novega podporja. Vključen sem bil v razvojno skupino za odkopno opremo. V njej smo razvili transporter in podporje ter s tem generacijo podporja, ki je v naslednjih letih omogočala izredno hitro rast produktivnosti in večje napredke na odkopih.

Naj pomen te nove generacije podporja pojasnim s primerom: če je bil pred tem glavni problem jame zrušek v podkopu (tisti, ki se spoznajo na odkopavanje premoga, bodo vedeli, o čem govorim), je novo podporje zrušek skoraj v celoti eliminiralo, kar je bil revolucionarni korak naprej.

Poleg tega je bila na odkope vgrajena zmogljivejša oprema – transporterji, dvobobenski kombajni. O vsem tem napredku same zase govorijo tudi številke o proizvodnih parametrih iz tistega obdobja: zmanjšanje števila odkopov in metrov prog, povečevanje vseh učinkov.

Ključni za premogovnik je tudi razvoj izdelave in podpiranja prog. Ko sem bil obratovodja jame Škale, v tem obratu ni bilo niti metra krožnega oziroma zaprtega profila prog, ko sem obrat zapustil, pa nismo niti metra naredili v drugačnem profilu. Takrat je pri izdelavi prog delalo okoli 1.500 zaposlenih, zdaj jih dela le še okoli 300.

Na področju izdelovanja jamskih prog smo veliko naredili, žal pa nismo našli recepta, da bi lahko v velenjskih jamskih razmerah uporabili tehnologije izdelave prog z večjim učinkom glede napredkov in manjših stroškov. Glede tega je velenjska jama posebna: nobene odkopne opreme in opreme za izdelavo prostorov ni mogoče neposredno prenesti vanjo. Zato je bilo razvojno področje pri nas izredno pomembno. Hkrati to tudi pomeni, da zdaj Premogovnik Velenje kotira v svetovnem merilu izredno visoko kot premogovnik, ki ima znanje in pozna najsodobnejše rešitve za posamezna podro-

Mag. Marjan Kolenc: »Zadovoljen sem, da ostajam še naprej v stiku z jamo in lahko speljem nekaj projektov s področja obvladovanja nevarnosti in varnosti pri delu, definiranja procesov in postopkov ter ureditve dokumentacije na tem področju.«

čja dela v jami. To nam priznavajo vsi rudarski strokovnjaki. Jama se je v vseh teh letih zelo skrčila. Likvidirali smo jamo Škale, dva jaška v Starih Prelogah, zračilnega in izvažalnega, razširila se je jama Pesje, začeli smo odkopavati v G-področju. V vsem tem času, ko sem bil tehnični direktor, je bila dosežena skupna proizvodnja okoli 100 milijonov ton premoga, to pomeni skoraj polovico vsega odkopanega premoga v 135-letni zgodovini Premogovnika Velenje, kar po svoje govori o razvoju in napredku.

Količina odkopanega premoga se je vsa leta prilagajala potrebam TEŠ. Eden največjih naporov, ki jih je v začetku 90. let vlagal direktor, je bila količina prodanega premoga. Še vedno smo bili kot v osemdesetih letih dimenzionirani za 5 milijonov ton proizvodnje, v devetdesetih letih pa smo morali proizvodnjo in vse druge predimenzionirane vire znižati za milijon ton.

Pri tem, predvsem pri dokaj hitrem nižanju števila zaposlenih brez odpuščanja, nam je pomagalo tudi Ministrstvo za delo oziroma država. Tako smo razmeroma hitro s 5.400 zaposlenih prišli na 4.000 zaposlenih, nato pa smo to število zmanjševali počasneje in ga pravzaprav še danes.

Prodaja premoga v široko potrošnjo se je hitro zmanjševala in premogovnik se je sam spopadal z zmanjšano potrebo po premogu zaradi ugodnih cen nafte in plina.«

Rudar: »Ali se zavedate, da ste k temu razvoju tudi vi veliko prispevali?«

Mag. Kolenc: »Nikoli nisem imel želje, da bi bil v prvih vrstah. Na mojo funkcijo pa je bilo vezano toliko dela, da šele zdaj, ko funkcijo zapuščam, slišim vprašanja 'kako bo zdaj'. Ko pogledam s tega zornega kota, spoznavam, da sem imel pomembno vlogo.

Upam si reči, da se je pri razvoju odkopne opreme in vsega drugega zelo malo stvari zgodilo brez mene. Seveda pa si ne pripisujem, da je vse to moja zasluga, daleč od tega. Vse je bilo timsko delo.

Veliko mi pomeni, ko mi dajo priznanje sodelavci iz jame, ko

mi dajejo občutek, da mi zaupajo in da so se počutili varne zaradi mojega dela. In to kljub vsem neumnostim, ki so se v jami zgodile, pa jih ne bi bilo treba.«

Varnost je bila vedno na prvem mestu

Rudar: »Pomemben del vaših odgovornosti in dela se nanaša na varnost pri delu. Tudi na tem področju se je veliko spremenilo.«

Mag. Kolenc: »Spet mi lahko pomaga statistika, ki govori o zmanjšanju števila nezgod pri delu, jamskih ognjev ali izrednih dogodkov. Te številke kažejo na določeno stanje jame. Upam reči, da v takšnem stanju, kot je jama danes, nikoli ni bila ali le zelo malo časa. Na tako 'lahek' način, kot bo letos dosežen letni načrt, še tudi nikoli ni bil. Upam, da bo vnaprej vedno tako.

To kaže na obvladovanje nevarnih dogodkov v jami. Varnost je bila vedno na prvem mestu. Ni naključje, da vsak zaposleni v jami pozna ključne nevarnosti, ki preživijo nanj. Te obvladujemo po najsodobnejših spoznanjih in po tem, kar smo v mnogih letih znali spremeniti. Nikoli ni manjkalo volje in nikoli ni bilo škoda denarja za realizacijo ideje, kako še povečati varnost, zmanjšati katero od potencialnih nevarnosti. Še vedno pa se največ nesreč v jami pripeti pri izvajanju delovnih procesov zaradi, jaz temu rečem, podcenjevanja nevarnosti. Delovni proces zahteva, da delavci vsak dan preložijo tone materiala, da delajo pod nepodprtimi stropom, in delovno okolje je specifično.

Stanje varnosti, ki ga lahko obvladujemo sistemsko, smo v tem času držali na visokem nivoju. Problem so še vedno plini – ne tisti, ki so posledica tehnološkega procesa, temveč plini, ki se nahajajo v premogu in se v procesu odkopavanja včasih nekontrolirano sproščajo oziroma omejujejo normalno delo odkopnih in pripravnih delovišč.

Veliko smo naredili glede razvoja in uporabe merilnih sistemov ter monitoringa. Upam si trditi, da nikjer na svetu ne uporabljajo toliko merilnih sistemov kot pri nas in večina

Mag. Kolenc je prepričan, da Premogovnik Velenje kotira v svetovnem merilu izredno visoko kot premogovnik, ki ima znanje in pozna najsodobnejše rešitve za posamezna področja dela v jami. To mu priznavajo vsi rudarski strokovnjaki.

njih je razvitih prav za naše potrebe in prilagojenih našim razmeram.«

Rudar: »V kakšnem stanju torej predajate svoje delovno mesto in jamo nasledniku? Kaj mu svetujete?«

Mag. Kolenc: »Upam si trditi, da stanje jame in stanje delovišč predajam v normalnem stanju. Glede na to, da se obseg jame zmanjšuje in se odkopavanje premoga koncentrirano na majhen prostor, se večajo medsebojni vplivi odkopavanja. Zato bosta med največjimi problemi obvladovanje teh vplivov in ustrezno vodenje dinamike del. Optimizacija števila zaposlenih pri delih v jami bo počasi končana, bo pa treba učinke iskati v bolj prožnem in tekočem prilagajanju izvajanja delovnih procesov, ob stalnem pritisku na ceno premoga oziroma za uresničevanje Razvojnega načrta.

Ivanu Pohorcu seveda želim – pa to ni fraza – čim manj nezgod, čim manj izrednih dogodkov, pa bo vse dobro. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da me noben utrg traku ali strojni zastoj ni tako prizadel kot resnejša poškodba sodelavca ali ogroženost zaposlenih zaradi izrednega dogodka. Upam, da bo tudi Ivan svoje delo doumel na takšen način, kajti le tako bo lahko jamo obvladoval v pravi smeri. Prilaganje proizvodnje potrebam bo še vedno potrebno, a vse ob normalnem stanju razmer v jami.

Menim, da je bil za mojega naslednika izbran pravi človek; tudi v odnosu do sodelavcev, kar je zelo pomembno. Ljudje sprejmejo nekoga, ki se spozna na zadeve. V tem pogledu je Ivan Pohorec zelo primeren.«

Unovčil bom izkušnje

Rudar: »Seveda se iz podjetja še ne poslavljate, temveč boste odslej kot svetovalec direktorja za varnost delali pri projektih na področju varnosti in reševanja ter vodili dejavnost Reševalne službe in Jamske reševalne čete.«

Mag. Kolenc: »Menim, da je bilo teh 18 let tehničnega vodenja tako zame kot za podjetje dovolj. Pozdravljam takšno postopno menjavo generacije ali načina razmišljanja, kot se

je zgodila na mestu glavnega tehničnega vodje Proizvodnje. Področje je preobsežno, da bi ga lahko čez noči prevzel nekdo drug. Ali bosta dve leti dovolj ali ne, ne bi ocenjeval, prav pa je, da moj naslednik naloge prevzame z neposrednim operativnim delom.

Moj nov delokrog ocenjujem kot primeren, da lahko Premogovniku Velenje še nekaj dam, to so izkušnje in ideje s področja varnosti, za katere sem imel v prejšnji vlogi premalo časa. Zadovoljen sem, da ostajam še naprej v stiku z jamo in lahko speljem nekaj projektov s področja obvladovanja nevarnosti in varnosti pri delu, definiranja procesov in postopkov ter ureditve dokumentacije na tem področju.«

Rudar: »Misel za konec?«

Mag. Kolenc: »Vse, kar v življenju imam, mi je dal Premogovnik Velenje. Z veseljem sem hodil in hodim v službo, četudi sem zaradi nje imel marsikdaj delovni soboto in nedeljo ter neprespano noč.

Ocenjujem, da sem zelo srečen človek. Imam urejeno družino. Rodil sem se v Sloveniji, kar ni nepomembno. Rodil sem se v obdobju, ko je bilo lepo živeti. Kakorkoli kdo ocenjuje, nam tudi v prejšnjem sistemu ni nič manjkalo. V meni še živi socialna nota in res verjamem, da denar ni vse. In nazadnje sem srečen, da sem se rodil v Savinjski dolini! Morda sem pozabil omeniti tole! Kot tehnični direktor sem imel možnost spoznati zelo veliko sveta, rudnikov in premogovnikov; skorajda ni dela sveta, v katerem nisem spoznal rudarstva. Zato upam reči, da so k rezultatom Premogovnika Velenje v času, ko sem bil tehnični direktor, pripomogle tudi te izkušnje, spoznanja in poznavanja razmer drugod.

Upam tudi trditi, da imam med sodelavci več takšnih, ki mi ničesar ne zamerijo, kot tistih, ki mi kaj zamerijo. Ob vsem naštetem me je prejšnja funkcija seznanila tudi z različnimi zgodbami ljudi, ki so prosili za zaposlitev svojih otrok v Premogovniku Velenje. Bil sem tudi v vlogi, ko sem lahko pomagal, to pa človeka bogati.«

Diana Janežič

Člani naj skupin na strelišču Strelskega kluba Kunšperk – med njimi se je pri streljanju na glinaste golobe najbolje odrezal Marko Svitlica iz Proizvodnje (čepi desno spodaj).

Izlet Naj skupin leta 2009

Na letošnjem 50. Skoku čez kožo smo drugo leto zapored razglasili naj sodelavce in naj delovne skupine. Nagrada za člane naj skupin je bil izlet in ta je bil organiziran v soboto, 16. oktobra.

Spomnimo: za naj skupino v Premogovniku Velenje so bili izbrani sodelavci z **odkopa G2/C**, v obrazložitvi izbora pa je bilo med drugim zapisano, da je moštvo že v letu 2009 v južnem krilu jame Preloge doseglo zelo dobre rezultate odkopavanja na podlagi kriterijev: dosežena proizvodnja, število opravljenih rezov, zastoji, nezgode, montaža, demontaža sekcij in učinek na zaposlenega.

V HTZ Velenje je priznanje za naj skupino prejela **skupina za popravilo napredovalnih strojev**, ki je bila lani in letos zelo aktivna pri opremljanju in sestavljanju napredovalnih strojev GPK–PV, kar štejejo za velik razvojni dosežek, saj je stroj rezultat domačega znanja in dela strokov-

njakov, z izdelavo tega stroja pa se je podjetje vpisalo med proizvajalce rudarske opreme.

Sodelavce obeh skupin, z njima sta bila tudi Ivan Pohorec in mag. Marjan Kolenc, je pot vodila v jugovzhodno Slovenijo. Njihov prvi cilj je bilo Olimpije, vas, ki je bila lani razglašena za najlepši manjši slovenski kraj. V njem so si ogledali minoritski samostan s staro lekarno iz leta 1663, nato pa se odpeljali do Kunšperka pri Bistrici ob Sotli, kjer je nekdaj stal mogočni grad, ki je danes v razvalinah.

A njihov drugi popotniški cilj ni bil zgodovinske narave, temveč športne. Na strelišču Strelskega kluba Kunšperk so se pomerili v streljanju na glinaste golobe. **Športno streljanje**

na glinaste golobe je disciplina, ki simulira lovsko streljanje na ptice.

Glinasti golobi že dolgo niso več glinasti, še manj pa so podobni golobom. Glinasti golob je še najbolj podoben narobe obrnjenemu krožniku oziroma »frizbiju«. Glinastega goloba za športnega strelca vrže električna naprava, s pomočjo katere golob doseže let 130 metrov na sekundo. Takšnega goloba spravita na tla le gravitacija ali dobro odmerjen strel. Nekateri naši sodelavci so se izkazali kot zelo dobri strelci.

Tretji cilj naših sodelavcev je bil čez mejo – Kumrovec na Hrvaškem. Pred nekaj desetletji so v rojstni kraj Josipa Broza Tita vozili avtobusi obiskovalce vseh starosti z vseh koncev nekdanje

Jugoslavije. V vasi so najprej obnovili le Titovo rojstno hišo, zdaj pa je muzej že cela Stara vas – etno vas Kumrovec, ki je ena najzanimivejših tovrstnih hrvaških vasi.

Gre za pravi muzej na odprtem, z ohranjenimi izvirnimi hišami iz prehoda iz 19. v 20. stoletje. Obiskovalci si lahko ogledajo stalno etnološko zbirko tradicionalnega načina življenja, kot so: Zagorska poroka, Življe-

nje mladih zakoncev, Od konoplje do platna, Kovaštvo, Kolarstvo, Lončarstvo, Od zrna do pogače ...

Titova rojstna hiša je bila zgrajena leta 1860 kot prva z zidaki pozidana hiša v Kumrovcu in je od leta 1953 Muzej maršala Tita. Pred hišo stoji njegov bronasti kip, delo Antuna Augustinčiča, ki ga imamo – v veliko večjih dimenzijah – tudi v Velenju. Na izletu članov naj skupin je bilo

tako poskrbljeno za vse: spoznavanje bližnje in daljnje zgodovine, obujanje zgodovinskega spomina, šport, zabavo, druženje. Zato so se vsi vrnili domov obogateni z novim znanjem in zadovoljni.

dj

Sprejeli smo 27 pripravnikov

V novembru smo v Premogovniku Velenje sprejeli 27 novih pripravnikov. 13 jih je rudarske stroke, pet strojne stroke, trije so elektrostroke, pet pa je inženirjev različnih strok. Zanje smo v 22. in 23. novembra pripravili uvajalni seminar, na katerem so jim sodelavci predstavili Premogovnik Velenje in njegove povezane družbe ter jim z osnovnimi informacijami poskušali olajšati začetek dela. Božena Steiner je predstavila poslovne procese in pravila obnašanja v Premogovniku Velenje, mag. Ludvik Golob vizijo in strategijo Premogovnika Velenje, Diana Janežič interno komuniciranje, Ferdinand Žerak Sindikat pridobivanja energetskih surovin Slovenije in delavsko soupravljanje, Simon Klinc pa sisteme vodenja v PV.

Na področju varnosti in zdravja pri delu je mag. Bogdan Makovšek predstavil varstvo pri delu, Dejan Verbič nameščanje samoreševalnih aparatov ŠSM-30 A in RLV-1, Rado Gregorc jamske pline in prikaz merjenja plinov s prenosnimi instrumen-

ti, Željko Grgič pa načrt obrambe in reševanja. Željko Pompe jih je seznanil z elektrostrojnimi napravami in instalacijami v jami, Boris Sotler, Stanislav Amon, Pavle Skornšek, Simon Tajnšek in obratni tehniki so jim predstavili obrate, navodila za delo ter poskrbeli za zadolžitev zaščitnih

sredstev, pripravniki pa so si ogledali tudi Informacijski center dežurnega PV.

Vsem pripravnikom želimo uspešno uvajanje v delo in dobro počutje med nami!

Napovednik izobraževanj za december 2010

izobraževalna oblika	ciljna skupina	kraj izobraževanja	datum
letno strokovno izobraževanje vodičev Muzeja premogovništva Slovenije	delavci muzeja	IEMIC	29. 11.
dopolnilni tečaj protieksplzijske zaščite	Jamska elektroslužba	Šolski center Velenje	v prvi polovici meseca
seminar za mentorje in inštruktorje praktičnega pouka	mentorji in inštruktorji praktičnega pouka	VZD učilnica	v prvi polovici meseca
zdravo delo – zdravo prehranjevanje	zaposleni v Skupini PV	Rumena učilnica	3. 12.

Premogovnik Velenje tudi letos med finalistami za nagrado Horus

V sklopu letošnjega praznovanja 20. obletnice delovanja Slovenskega društva za odnose z javnostmi je bila 23. novembra v Ljubljani podelitev nagrade za komunikacijsko odličnost Prizma ter posebne nagrade društva. Skupaj z Inštitutom za razvoj družbene odgovornosti – IRDO in konzorcijskimi partnerji projekta pa so drugo leto zapored podelili tudi Slovensko nagrado za družbeno odgovornost Horus 2010.

V imenu Premogovnika Velenje je priznanje prevzel mag. Ludvik Golob (skrajno levo).

Strokovna komisija je letos podelila nagrado v dveh kategorijah. Nagrado HORUS 2010 sta prejela UniCredit Bank Slovenija v kategoriji velikih podjetij in Abbott Laboratories v kategoriji majhnih podjetij. Med velikimi podjetji se je na razpis prijavil tudi Premogovnik Velenje in se tudi letos, kot lani, uvrstil med finalistice.

Letos je na razpis prispelo 8 prijav: 5 prijav malih podjetij in 3 prijave velikih podjetij, ki se zavedajo družbene odgovornosti in jo vključujejo v svoje poslovanje. Poudarek pri ocenjevanju je bil dan celovitim pristopom k družbeni odgovornosti, njihovim projektom, aktivnostim ter spremljanju učinkov. Med finalistice za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost Horus 2010 so se uvrstila vsa podjetja, ki so dosegla najmanj 60 odstotkov vseh možnih točk v prvem krogu ocenjevanja. Letošnji finalist v kategoriji velikih podjetij so bili Premogovnik Velenje, Termoelektrarna Šoštanj in UniCredit Bank Slovenija.

Ob podelitvi nagrad je predsednik ocenjevalne komisije **mag. Franc Hočevár** povedal: »Nagrada Horus nudi verodostojno pozornost podjetjem, ki izstopajo s svojimi družbeno odgovornimi aktivnostmi in spodbuja druge, da pričnejo ravnati čim bolj odgovorno v odnosu do okolja, zaposlenih, skupnosti, kupcev in dobaviteljev.

V obdobju razkrajanja etičnih in moralnih vrednot v poslovnem svetu, ki naj bi predstavljale osnovo v poslovanju, je naša nagrada vsaj nekakšen obliž in priložnost, da pokažemo in povemo, da so poleg kontaminiranih podjetij tudi takšna, ki so odgovorna in ravna pošteno in pravično.«

Naša družbena odgovornost

Začetki družbene odgovornosti Premogovnika Velenje so v letu 1885, ko je lastnik premogovnika Daniel von Lapp zgradil več stanovanjskih zgradb za rudarje, leta 1892 je kupil parcelo za gradnjo bolnišnice, leta 1894 pa je bila ustanovljena še bratovska skladnica. Mnogo kasneje, v petdesetih letih prejšnjega stoletja, je Premogovnik s svojimi zaposlenimi zgradil mesto Velenje.

Premogovnik je bil vedno podjetje z vizijo in strategijo, ne le glede svojega razvoja in uspešnega delovanja pri pridobivanju premoga, temveč tudi glede razvoja drugih dejavnosti, sodelovanja z lokalno skupnostjo ter glede skrbi za zdravega in zadovoljnega delavca. Podjetje tradicionalno podpira delovanje in razvoj dejavnosti v Skupini PV in lokalnem okolju, ki niso neposredno povezane z osnovno dejavnostjo.

Premogovništvo je po drugi svetovni vojni Šaleško dolino močno preoblikovalo, zlasti zadnji dve desetletji pa ji želimo nekdanjo podobo vsaj delno povrniti z novimi vsebinami. Družbena odgovornost Premogovnika se najprej kaže tako v podjetju, notranji urejenosti, skrbi za dobre delovne razmere, varnost in zdravje pri delu, v priložnostih za izobraževanje in usposabljanje, šport in rekreacijo ... Velik poudarek dajemo načrtnemu razvoju in uporabi najnovejših tehnoloških pristopov ter sodobne opreme v proizvodnem procesu. S tem omogočamo nadaljnjo humanizacijo delovnih procesov.

Pomembno je tudi pozitivno ravnanje z okoljem. To lahko domačini in obiskovalci opazijo na sprehodih po kolesarsko-sprehajalnih stezah ob brežinah jezer, v športnih objektih in kulturnih hramih, ki jih je Premogovnik pomagal zgraditi, v različnih možnostih za udejstvovanje zaposlenih in družinskih članov, možnostih za šolanje in zaposlovanje otrok, delovanju Športnega društva in Kluba upokojencev. Načela trajnostnega razvoja smo zapisali v poslanstvo družbe in se po njih ravnamo.

Diana Janežič

Vloga socialnega delavca v podjetju je dragocena

10. novembra so bili na obisku v Premogovniku Velenje študentke in študent Fakultete za socialno delo. Ekskurzija je spadala v okvir izobraževanja na terenu za predmet Socialno delo v delovnem okolju. Delovno okolje rudarjev so spoznali med ogledom Muzeja premogovništva Slovenije.

Goste je sprejel socialni delavec v Kadrovsko-splošnem področju Dušan Zapušek. Po ogledu muzeja jim je predstavil organizacijo in cilje Premogovnika Velenje ter svoje delo, pri čemer je posebej izpostavil delo z invalidi, sestavo in delovanje REHA-tima ter najbolj običajne stiske, s katerimi se srečujejo naši sodelavci. Po ogledu in predavanju smo za namen obiska in vtise prosili profesorico Bojano Mesec, ki je spremljala študente.

Mesec: »Pri vas smo spoznali zelo specifično delovno okolje in smo veseli, da smo ga videli. Delo rudarjev je običajno ljudem bolj malo znano, kajti ne moremo ga videti vsak dan kot mnoge druge poklice. Poleg tega so nas presenetile delovne razmere in težko delo rudarjev, kar vse lahko delavce potisne v različne stiske, ki so lahko povsem drugačne od tistih, ki jih doživljajo delavci v bolj običajnih delovnih okoljih, kot so tovarne ali pisarne. Naloga socialnega delavca je, da rešuje te stiske zaposlenih.«

Rudar: »Kakšen vtis je na vas naredilo delovno okolje pod zemljo?«

Mesec: »Vaše delovno okolje smo spoznali z ogledom Muzeja premogovništva Slovenije. Ta ogled je name in tudi na študentke naredil močan vtis, saj smo ob ogledu scen spoznali še težje delovne razmere, v katerih so rudarji delali nekoč. Sedanje delo rudarjev pa smo spoznali v filmu. Za ljudi, ki nismo vajeni takšnega okolja, je bila najprej stresna vožnja z dvigalom v podzemlje in nato hoja po hodnikih. Zame je bilo to zelo tesnobno in razmišljala sem o ljudeh, ki so pred desetletji ali stoletjem morali delati v rudnikih. Ugotavljal sem tudi, da se človek takega okolja privadi. Povsem drugačen pa je bil ogled rudarskega stanovanja, kjer sem začutila domačnost, intimnost družine. Ob tem se mi je utrnila misel, da so se morda v nekem pogledu imeli takrat bolje, kot se imamo zdaj.

Film, ki prikazuje življenje skupnosti rudarskih družin, prikaže tudi povezanost ljudi, sodelovanje, medsebojno pomoč, česar danes med sosedi zaznamo zelo malo. Film prikaže, kako skupnost poveže ljudi in jim pomaga, da lažje prebrodijo težke čase, pomanjkanje.

Obisk v vašem muzeju je bila zelo dragocena učna ura za bodoče socialne delavke. V šoli bomo strnili vtise, že zdaj pa lahko rečem, da so bile študentke med tokratnim ogledom veliko bolj tiho kot na drugih ekskurzijah, kar že pove nekaj o njihovem odnosu do videne in doživete.«

Rudar: »Socialni delavec Dušan Zapušek vam je predstavil svoje delovno mesto v Premogovniku Velenje.«

Mesec: »Študentom takšne predstavitve priskrbimo zato, da spoznajo, v katerih delovnih okoljih so kot socialni delavci zaposljivi. Najbolj običajne zaposlitve so v vrtcih, šolah ali

Dušan Zapušek, levo, je študentkam predstavil delo socialnega delavca v Premogovniku Velenje.

v centrih za socialno delo, sicer pa je naše mesto v vsaki ustanovi, podjetju.«

Rudar: »Ali se mladi zanimajo za študij socialnega delavca?«

Mesec: »Zanimanje za študij je zelo veliko, a je na fakulteti omejen vpis. Vpišemo lahko 120 rednih in 90 izrednih študentov, povprašuje pa jih med 500 in 600. Na drugi strani se jih takoj po končanem študiju v svojem poklicu zaposli zelo malo. Diplomira jih okoli 100 na leto, a toliko delovnih mest jih ne čaka. Zanimivo je, da na Zavodih za zaposlovanje socialni delavci niso prijavljeni kot brezposelni, kar pomeni, da sprejmejo začasne ali stalne zaposlitve na drugih področjih.«

Rudar: »Ali bi v podjetjih potrebovali socialne delavce?«

Mesec: »Vsekakor. Žalostno je, da v podjetjih ukinjajo ta delovna mesta. V socialističnem sistemu so bila v skoraj vseh podjetjih. Ob zamenjavi sistema pa so bila med prvimi za ukinjanje. A ljudje doživljamo danes tako v službi kot doma veliko stisk. Opogumlja nas, da so v delniško naravnanih podjetjih v drugih državah lastniki kapitala spoznali, da to ni dobro, da je treba delati z ljudmi in jim dajati socialno varnost.

V čem je pomen socialnega delavca? Zaposleni ve, kam lahko gre s svojo stisko, kdo ga bo poslušal in mu pomagal. Socialni delavec na drugi strani lažje razume stisko delavca, ker pozna delovne razmere in okoliščine, mogoče tudi družinske razmere. Tako delavcu lažje pomaga kot nekdo v Centru za socialno delo, ki ga osebno ne pozna.«

Diana Janežič

Obiskali smo proizvajalce naše odkopne opreme v Nemčiji

Prvi teden v novembru smo se sodelavci iz Priprav, Proizvodnje, Strojne projektive, Projektive zračenja, Jamske strojne in elektroslužbe, Izobraževalnega centra in Razvojnega področja udeležili petdnevne ekskurzije v Nemčijo. Obiskali smo podjetja Hazemag, Scharf in Bucyrus v Porurju, s katerimi poslovno sodelujemo že vrsto let.

V vseh treh podjetjih smo si ogledali kompletno proizvodnjo rudarske opreme, ki zajema vrtalne garniture, transportne enote, hidravlične sekcije in pridobivalne stroje. Trenutno se za njihovo opremo najbolj zanimajo Kitajci, uspešno pa jo uporabljamo že vrsto let tudi v Premogovniku Velenje.

Severovzhodni del Nemčije je sicer manj zanimiva destinacija za potovanje, pokrajina je ena sama ravnina, brez ekstremnih vzpetin, vendar pa je vredna ogleda zaradi urejenosti podeželja in mest. Vse, kar štrli v višino, so rudniški stolpi nad jaški in velike termoelektrarne v njihovi bližini, družbo pa jim delajo tudi velike vetrnice.

Kljub temu da je bilo vreme prvi dan turobno, deževno in precej vetrovno, nas je šestnajst vedoželjnih strokovnjakov komaj čakalo na odhod v premogovnik. Gostitelji s podjetja Bucyrus so nam omogočili ogled dveh premogovnikov, in sicer West in Augusta Victoria, zato smo se razdelili v dve skupini in odšli na različni lokaciji ter tudi na ogled dveh različnih tehnologij odkopavanja premoga – s pridobivalnim strojem in plugom. Oba premogovnika sta na globini 1.300 metrov. Pred vstopom v jamo so nas opozorili, da so v jami posebne delovne razmere s precej višjo vlago, kot smo je navajeni v naši jami, to je kar 99 odstotkov, in višjo temperaturo, okoli 32° C.

Premogovnik Augusta Victoria

Ogled premogovnika na takšni globini je bil za večino posebno doživetje. Tik pred vhodom v jamo

Ker odkop v Premogovniku Augusta Victoria ni obratoval, smo prišli iz jame precej čisti.

smo se najprej srečali sami s seboj. Da razložim bolj natančno. Pred vhodom v jamo imajo postavljeno veliko ogledalo, v katerega se vsak posameznik zazre, preden odide v jamo. Nad tem velikim ogledalom piše: »Tisti, ki ga vidiš pred sabo, je odgovoren za tvojo varnost v jami!« Torej vsak sam! Zelo lepa gesta za začetek.

Trenutno obratuje en odkop s širino 300 metrov, dolžino 1.200 metrov in odkopno višino 2,2 metra. Pri ogledu čela, na katerem pridobivajo premog s pridobivalnim strojem, so nam predstavili pridobivalni stroj Eickhoff, krmilno in energetska opremo podjetja Becker Mining ter frekvenčno regulirane pogone podjetja Breuer Motoren.

Na odkopu imajo tudi opremo za hlajenje zraka na delovišču. Letna proizvodnja s pomočjo pridobivalnega stroja znaša od 3 do 4 mio ton pre-

moga s kurilno vrednostjo 20 MJ/t. Ob odhodu iz jame smo doživeli še en zanimiv prizor, in sicer zaporedje odhajanja delavcev iz jame. Prednost imajo rudarji, nato nadzorniki in drugi vodje ter čisto na koncu obiskovalci. Ker na žalost odkop ni obratoval, smo prišli iz jame precej čisti (glej fotografijo). Iz jame pa nismo prišli praznih žepov, saj smo si nabrali nekaj kosov premoga za domačo zbirko in morda hudo zimo.

Premogovnik West

Druga skupina je imela več sreče v premogovniku West, kjer so videli pridobivanje premoga na zelo zanimiv način, in sicer s pomočjo pluga (»hobliča«), ki dobesedno struži 2 do 5 cm debel premog in drvi s hitrostjo 3 m/s. Odkopna višina v tem premogovniku je le 1,2 metra. Verjetno si nihče ne more predstavljati, kako

S kapsulo za reševanje rudarjev iz jame iz 19. stol. bi danes težko spravili iz jame kakšnega rudarja.

se je treba plaziti po kolenih, da si ogledaš takšen odkop. Rudarji na odkopih so majhne rasti. Na fotografiji pa lahko vidite, da je ta črn premog precej bolj masten od lignita, zato se je bilo po ogledu jame težko umiti. Brez »šmiržajfe« pač ne gre.

Nam poznani Bucyrus

V popoldanskem času smo obiskali podjetje Bucyrus, prej imenovano DBT, ki je za naše podjetje izdelalo najnovejšo hidravlično podporje Bucyrus PV, ki je 17. novembra letos začelo uspešno obratovati na odkopu –50/C v Pesju.

Podjetje Bucyrus razvija in proizvaja opremo za površinsko in podzemno pridobivanje premoga. Poleg proizvodnje hidravličnega podporja smo si natančneje ogledali proizvodnjo cilindrov za hidravlično podporje, izdelavo pogonskih zvezd, reduktorjev in drugih delov za odkopne in smerne verižne transporterje ter sestavljanje in preizkušanje novega rezalno-pridobivalnega stroja. Ko smo se sprehodili skozi proizvodnjo, smo začutili močan pridih razvoja vsakega kosa materiala posebej. Ogledali smo si lahko tudi popolnoma nov odkopni transporter za Kitajsko s planirano mesečno proizvodnjo 1.500.000 ton premoga.

V rudarskem muzeju

Tudi naslednje jutro ni bilo nič kaj spodbudno glede vremena. Pihal je prijeten topel vetrič, še vedno nič

Testni poligon za zobato železnico, po kateri lahko vozijo lokomotive, kjer proge dosežejo tudi do 30-stopinjski naklon.

sonca. Razveseljevali so nas prečudoviti javorjevi gozdovi v živo pisanih oranžnih in rumenih barvah. Odpeljali smo se na ogled največjega rudarskega muzeja v Evropi Deutsches Bergbau Museum Bochum – DBM v Bochumu, ki hrani zbirko neverjetnih stvaritev človeka in narave. Poleg prikaza najstarejših oblik odkopavanja kamnin, rudarjenja, uporabe najrazličnejših vrst tehnik oblaganja rovov in izvoznih jaskov smo videli tudi prečudovito zbirko mineralov in fosilov.

Muzej ima 17 metrov pod stavbo tudi rudnik, v katerem so prikazana različna delovišča. Videli smo tudi kapsulo za reševanje rudarjev iz jame iz 19. stol. Bila je narejena za veliko bolj suhe in majhne ljudi, saj je imela komaj 47 cm premera.

Še v Hazemag in Scharf

Zadnji dan smo obiskali še dve podjetji: Hazemag in Scharf. Hazemag & EPR je podjetje, specializirano za proizvodnjo vrtalnih garnitur, drobilcev premoga in nakladalnih strojev. Po predstavitvi podjetja smo si ogledali proizvodnjo in sestavljanje opreme. Podjetje je za Premogovnik Velenje že izdelalo drobilno-transportno enoto Hazemag MCS 27. Na pripravnem delovišču služi za drobljenje premoga neposredno za napredovalnim strojem.

Podjetje Hazemag ima v svojem prodajnem programu tudi elektrohidravlični nakladalec HS-2070, ki se pomika z gosenicami in se uporablja

za nakladanje sipkega materiala.

Scharf je vodilno podjetje za izdelavo opreme za transport materiala in ljudi po rudnikih. V Premogovniku Velenje uporabljamo njihove viseče dizelske lokomotive –VDL in ranžirne vlake. V podjetju smo si ogledali proizvodnjo teh lokomotiv in poligon za preizkušanje opreme.

Dizelske lokomotive so zasnovane tako, da lahko obratujejo v rudnikih s podzemsko eksploatacijo v eksplozijsko nevarnih področjih. Prav tako smo videli zobato železnico (kot testni poligon), po kateri lahko vozijo lokomotive, kjer proge dosežejo tudi do 30-stopinjski naklon.

Zanimivo je pomisliti, kako je bilo razvito Porurje v časih, ko je še delovalo vseh 500 rudnikov. Danes so mesta zelo lepo urejena. Standard se lahko primerja z našim. Po obiskih obeh premogovnikov lahko zaključimo, da uporabljamo pri pridobivanju premoga v Premogovniku Velenje zelo napredno in tehnološko zmogljivo elektro in strojno opremo.

Vse videno si bomo zapomnili in poskušali določene elemente prenesti tudi v naše okolje. Zahvaljujemo se Premogovniku Velenje za možnost tovrstnega izobraževanja. Posebna zahvala velja tudi podjetju Bucyrus, ki je odlično poskrbelo za strokovni del našega obiska premogovnikov v Nemčiji. Na koncu smo se še enkrat postavili pred fotoaparati in zaželeli vsem GLÜCKAUF!

V imenu članov ekskurzije Janja Žula

DIT-ova ekskurzija v primorski predor Markovec

Društvo inženirjev in tehnikov Skupine Premogovnik Velenje je za tradicionalno jesensko ekskurzijo letos izbralo ogled delovišča cestnega predora Markovec pri Kopru. Četudi so na dan ekskurzije, 18. novembra, mediji objavili novico, da so dela v predoru zaradi likvidnostnih težav izvajalca, Cestnega podjetja Maribor, (ponovno) ustavljena, 35 članov DIT to ni prepričalo, da se ne bi odpravili na pot.

Na delovišču nas je sprejel nadzornik gradbenih del **Andrej Štimulak** iz podjetja DARS ter predstavil načrtovano gradnjo, potek del do ustavitve, tehnologijo izdelovanja predora in glavno problematiko.

Hitra cesta v dvocevnem dvopasovnem predoru je načrtovana od pečine pobočja Markovec na koprski strani do zaključka doline potoka Pivol na izolski strani. Dolžina desne cevi predora (smer Koper-Izola) je 2.144 m, dolžina leve cevi (ista smer) pa 2.174 m. Vozna pasova bosta široka 3,5 metra, robna pasova pa 0,35 metra. Skupna širina predorske cevi znaša 7,7 metra. Vertikalna višina voznega svetlega profila je 4,7 metra.

Pri vstopu v predor na koprski strani (vzhodni portal) bo ob obeh cevih v večjem delu zasuta galerija, na desni bo deloma odprta konstrukcija na stebrih. Na desni strani desne cevi bo ploščad za pogonsko centralo. Pri izstopu iz predora na izolski strani (zahodni portal) bo pokriti vkop enakega svetlega profila kot predor, zasut z zasipnim materialom, konstrukcija ne bo vidna.

Za varnost v predoru bodo zgrajeni tipi niš: klic v sili, elektroniša, čistilna niša, čistilna niša v prehodnem prečniku, protipožarna (hidrantna) niša, niša za distribucijo požarne vode in kombinacije navedenih niš. Za prehod ljudi in re-

ševalnih ekip v primeru nesreče ali požara bodo v predoru prehodni prečniki.

Pogodbeni rok za izvedbo predora Markovec (gradbeni del) je 32 mesecev od uvedbe izvajalca v delo. Ta rok je začel teči 4. januarja 2010. Predvideni rok dokončanja vseh del, vključno z elektro in strojno opremo predora, je marec 2013, ko naj bi bil približno pet kilometrov dolg odsek med Koprom in Izolo, katerega del je tudi predor Markovec, predan prometu.

»Osrednja problematika pri gradnji predora so seizmični učinki na površino – na nekaterih mestih so stavbe le 12 metrov nad predorsko cevjo. Čelno steno smo poskušali rezati, pikirati, pri čemer pa smo dosegli nizke učinke, zato se poslužujemo razstreljevanja. Ta postopek je moč obvladovati, kjer je nadkritja okoli 40 metrov, ko pa to pade pod 30 metrov, razstreljevanje povzroča prevelike seizmične pojave na površini,« je pojasnil Štimulak.

V novembru so bila dela v predoru Markovec ustavljena, kljub temu pa pri Darsu zagotavljajo, da bo predor zgrajen v predvidenem roku. Po Trojanah, Šentvidu in še kakšnem takšnem projektu se lahko le vprašamo: ali Slovenija res nima sreče s predori?

Diana Janežič

Dolenjci krvodajalce pričakali z veseljem

V petek, 22. oktobra, smo krvodajalci Skupine Premogovnik Velenje ponovno dokazali, da solidarnost med nami še vedno živi. V dobro načrtovani in pripravljeni akciji smo v Splošni bolnišnici Novo mesto darovali kri. Tako kot je že v navadi, se te vsakoletne izredne krvodajalske akcije udeležijo krvodajalke in krvodajalci, ki so kri darovali več kot 45-krat.

Letošnjo akcijo smo na nek način določili že lani. V Novem mestu smo že bili, pravzaprav pa smo bili že v vseh slovenskih bolnišnicah in smo letos začeli nov »krog« obiskov v njih. Krvodajalska akcija v Splošni bolnišnici Novo mesto je potekala po ustaljenem scenariju: odvzem vzorca krvi za pregled, pregled pri zdravniku in odvzem krvi – bilo jih je 42 – na koncu pa še malica za obloženo mizo. Ponovno smo doživeli topel sprejem dr. Bolta in vesele obraze vseh zaposlenih na transfuzijskem oddelku, saj v bolnišnici primanjkuje krvi in je dobrodošel vsak prostovoljni krvodajalec.

Kot so dejali, so zelo veseli, da so še ljudje in podjetja, ki se odločijo za tako plemenita dejanja in v tolikšnem številu pomagajo ljudem, ki kri nujno potrebujejo. Ob slovesu smo jim podarili rudarske spominke in se jim zahvalili za prijazen sprejem.

Nadaljevali smo pot proti Beli krajini, ker smo v Semiču obiskali vinsko klet Malnarič, v kateri smo se malo okrepčali in poskusili dobrote iz kleti in kuhinje. Pot nas je nato vodila do izvira reke Krupe, ki predstavlja največji izvir v Beli krajini. Vanj se stekajo podzemeljske vode iz hribovitega dela Bele krajine.

Reka prihaja na površje sredi severnega dela belokranjskega ravnika v vasi Krupa, približno 3 km od Semiča, kjer izvira izpod 30 metrov visoke skalne stene. V vasi Krupa smo si ogledali tudi staro tradicionalno belokranjsko hišo s krušno pečjo in črno kuhinjo.

Dan smo zaključili zokusnim kosilom in posladkom na turistični kmetiji Cerjanec ter s spoznanjem, da smo ga preživeli koristno in da bomo tako nadaljevali tudi prihodnje leto.

Vredno je v vrste krvodajalcev povabiti tudi mlade sodelavce, ki so zdravi in sposobni darovati kri pomoči potrebnim, neznanim ljudem. Knapovske generacije to počenjajo že desetletja in nikomur ni žal, ko se odloči pomagati ljudem tudi na takšen način.

Damjana Kričej

GOSTILNICA
PRI KNAPU
V MERCATOR CENTRU

NUDI

MALICE,
DNEVNA KOSILA,
SOBOTNA IN NEDELJSKA KOSILA,
JEDI PO IZBORU TER
SLADICE IZ GOSTOVE SLAŠČICARNE.

♦

V LOKALU JE 100 SEDEŽEV
V POKRITEM DELU
IN 80 NA TERASI.

♦

GOSTILNICA PRI KNAPU JE ODPRTA
OD PONEDELJKA DO SOBOTE
OD 8. DO 20. URE,
OB NEDELJAH DO 15. URE.

♦

**ZAPOSLENI V SKUPINI PREMGOVNIK VELENJE
LAHKO ZA PLAČILO HRANE UPORABITE
TUDI DELOVNE IZKAZNICE!**

Hvala za igrače!

Skupina Premogovnik Velenje je skupaj z drugimi družbami skupine HSE pristopila k akciji »Otroci otrokom«, v okviru katere smo zaposlene prosili, da pobrskaajo za igračami in knjigami, ki jih njihovi otroci ne potrebujejo več. Že od začetka akcije smo verjeli v človeško dobroto in bili trdno prepričani, da bomo zbrali veliko didaktičnih igrač in knjig.

In res smo jih. Številne sodelavke in sodelavci ste nam prinesli medvedke, knjige, kocke, didaktične igrače, avtomobilčke ...

Darovalci ste s svojo gesto pokazali velik humanitarni čut, za kar se vam še posebej zahvaljujemo. Hvala tudi vašim otrokom, ki so se poslovili od nekaterih svojih igrač in jih namenili drugim otrokom.

Premogovnik Velenje v okolju deluje kot družbeno odgovorno podjetje.

S številnimi projekti in aktivnostmi kažemo občutek za trajnostni razvoj,

ekologijo in za ljudi, za kar smo prejeli številne nagrade. Te nagrade pa niso le priznanje našemu dobremu delu, ampak obveza za naprej, da se bomo tudi v bodoče trudili tvorno in kakovostno sodelovati tako znotraj našega podjetja – z našimi zaposlenimi – kot tudi navzven z lokalnim okoljem.

Ponosni smo na to, da lahko pomagamo mnogim društvom, organizacijam in posameznikom, še posebej ponosni pa smo na to, da lahko pomagamo otrokom. Tudi v akciji

»Otroci otrokom« se je, tako kot že mnogokrat, izkazala solidarnost, ki je tako značilna prav za naš poklic. Dobri možje za majhne želje vedo, da je dajati sreča, ki prižiga iskrice v otroških očeh in sega do srca. In kdor daje, je srečen, saj razveseljuje in osrečuje.

V Skupini Premogovnik Velenje smo prepričani, da bomo igrače in knjige, ki smo jih zbrali z vašo pomočjo, v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami darovali v prave roke.

Služba za odnose z javnostmi

Razpis za stanovanja

Premogovnik Velenje v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju stanovanj v najem zbira prošnje za dodelitev ali zamenjavo najemnih stanovanj.

Prosilci morajo prošnje za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanja oddati najkasneje do 6. decembra 2010 v podjetje HABIT, Kersnikova cesta 11, Velenje. Obrazec prošnje dobijo pri Habitu, v tajništvu sindikata SPESS v upravni zgradbi Premogovnika Velenje ali na portalu Premogovnika Velenje.

Prošnje oddajajo nanovo vsi prosilci. Prošnje, oddane pred tem razpisom, pri izdelavi prednostne liste za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanj ne bodo upoštevane.

POGOJI RAZPISA:

- prošnjo lahko oddajo prosilci, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem oziroma najemniki, ki nimajo primerne stanovanja glede na število članov gospodinjstva ali želijo spremeniti lokacijo, lego ali pridobiti primerno stanovanje glede na višino najemnine in drugih stroškov za uporabo stanovanja;
- na razpis se lahko prijavijo zaposleni v Premogovniku Velenje, HTZ Velenje, RGP, PV Invest in GOST ter bivši delavci matične družbe in hčerinskih družb, ki so zaradi lastninskih in organizacijskih sprememb sklenili pogodbo o zaposlitvah v teh novih družbah; na razpis se ne morejo prijaviti pripravniki, ki še nimajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas;
- prosilci oddajo prošnje posebej za dodelitev stanovanja oziroma za zamenjavo;
- prosilci so odgovorni za točnost in resničnost navedenih podatkov;
- po obravnavi prošenj bo Odbor za stanovanjska vprašanja izdelal skupno prednostno listo prosilcev za sklenitev najemnih pogodb za najemna stanovanja za zaposlene in njihovo zamenjavo;
- prednostna lista prosilcev bo objavljena na oglasnih deskah družbe in hčerinskih družb do 10. januarja 2011;
- zoper prednostno listo bo možen pisni ugovor, vendar ne na spremembo odstotka lastne udeležbe;
- veljavna prednostna lista prosilcev se uporablja do sprejema nove prednostne liste. Soglasje k prednostni listi daje Svet delavcev Premogovnika Velenje.

Imate delovno dobo na območju Srbije?

Meddržavni sporazum o socialnem zavarovanju, ki ga je Slovenija sklenila s Srbijo in velja od 1. 11. 2010, je prinesel novost pri uveljavljanju pravic na področju priznanja delovne dobe, izpolnjene pred letom 1991 na območju Srbije.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije prizna zavarovancem delovno dobo z območja Srbije pri postopkih upokojitve le, če je ta potrjena s strani srbskega nosilca zavarovanja.

Praksa je pokazala, da je pridobitev potrdila o priznani dobi dolgotrajna, zato priporočamo vsem, ki imate omenjeno dobo, da čim prej pričnete s postopkom za njeno uveljavitev. Najprej to storite zaposleni s 35 leti in več pokojninske dobe, nato pa še vsi ostali. Koliko pokojninske dobe ima posameznik, je razvidno s plačilne kuverte.

Sporazum o socialnem zavarovanju ima Slovenija podpisan tudi s Hrvaško, Makedonijo ter Bosno in Hercegovino. V kadrovske evidenci podjetja, soba 15 v upravni stavbi, je treba vzeti delovno knjižico in na Izpostavi pokojninskega in invalidskega zavarovanja Velenje, Prešernova 7, izpolniti zahtevek za ugotovitev delovne dobe v tujini. Obrazec je dosegljiv tudi na spletni strani zavoda www.zpz.si.

Uradne ure izpostave:

- ponedeljek in torek od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure,
- sreda od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure,
- petek od 8. do 13. ure.

Kadrovsko-splošno področje

Akcija Inovator leta podaljšana

Inovativnost – poslovna bližnjica ustvarjalnih in pogumnih

Vse zaposlene, predvsem pa kreativne sodelavce, obveščamo, da podaljšujemo akcijo Inovator leta do zaključka leta 2010.

Razlog za podaljšanje akcije je celosten zajem letnega obdobja, v katerem akcija teče, posledica pa bo samostojen dogodek razglasitve najboljših na področju inovativnosti v Skupini Premogovnik Velenje, ki bo izveden v začetku naslednjega leta.

S podaljšanjem akcije Inovator leta pridobivamo čas tako za realizacijo prijavljenih koristnih predlogov kot za sprejem novih koristnih predlogov.

V želji po doseganju še boljših rezultatov na področju inovacijske dejavnosti vas pozivamo, da aktivno sodelujete v akciji Inovator leta in izrazite svojo ustvarjalnost in pogum z aktivnostmi za doseganje postavljenih ciljev.

Srečno!

Posebna ponudba za goste sindikalnih apartmajev v Termah Čatež

Gostom, ki bodo do 22. decembra 2010 bivali v sindikalnih apartmajih v Termah Čatež, Terme podarjajo 3 ure savnanja v Savna parku Term Čatež. Darilo lahko izkoristijo v času od ponedeljka do petka.

Gostje, ki bodo bivali v apartmajskem naselju in kampu Term Čatež do 22. decembra 2010, bodo udeleženi v žrebanju za glavno nagrado – storitve Term Čatež v vrednosti 1.000 €.

V apartmajskem naselju in kampu Term Čatež je vzpostavljeno internetno WiFi (brezžično) omrežje, tako da imajo uporabniki brezplačni dostop do interneta.

Za goste, ki bivajo v sindikalnem apartmaju Term Vivat v Moravcih, je cena neomejenega koriščenja savn in nudistične terase 8 € na dan, redna cena pa je 11 €.

Vpis v sindikalne apartmaje za upokoјence

Člani Kluba upokoјencev se boste lahko vpisali v proste termine za koriščenje apartmajev SPESS od januarja do junija leta 2011 v sredo, 8. decembra 2010, med 9. in 11. uro v klubski pisarni.

Upravni odbor

Lepo je, če znajo ljudje dobro opravljeno delo pohvaliti

Drago Lončar v PV Investu je tisti naš sodelavec, ki ga lahko pokličete in mu poveste, da vam je všeč, kako je pokošena trava, kako lepo cvetijo rože, da ste opazili že navsezgodaj odstranjen sveže zapadli sneg. Kritike v zvezi z naštetim tako še prehitro pridejo do njega. Po poklicu je elektrotehnik energetik in je leta 1985 začel delati pri Gradbeni dejavnosti. Nato je odslužil vojaščino in se vrnil v Gradbeno dejavnost kot skladiščnik. V začetku devetdesetih let je bil premeščen v Zunanjo dejavnost kot dispečer materiala. Leta 2002 je postal tehnolog in s tem delovnim mestom je bil kasneje s sodelavci premeščen v novo podjetje PUP PV. Po nekaj letih je prevzel delovno mesto nadzornika komunalnega vzdrževanja in to delo opravlja, odkar se je s sodelavci februarja letos znova vrnil v Skupino PV, v PV Invest.

☛ **Česa iz svoje mladosti se najrajši spomnite?** Doma smo bili na Ponikvi pri Grobelnem in tam sem živel do leta 1974. To leto je bilo za našo družino odločilno. Oče je delal v Nemčiji in z mamo sta razmišljala, ali naj se cela družina preseli v Nemčijo ali v Velenje. Pet let starejša sestra je takrat začela hoditi v srednjo gradbeno šolo in morda je to pretehtalo, da smo ostali v Sloveniji in se odselili v Velenje. Tistih devet let, ki sem jih preživel na Ponikvi, imam v najlepšem spominu.

To je bila mladost brez računalnikov, televizije, zato pa na prostem. Iz tri kilometre oddaljene šole smo s prijatelji hodili po uro, dve, obredli vse koticke, veliko smo se žogali, pozimi smo se sankali ... Včasih grem na Ponikvo, kjer sicer nimam nobenih sorodnikov, samo da obudim spomine na mladost.

☛ **Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?** Ko sem končal osnovno šolo, sem se preprosto vpisal v tisti program Šolskega centra Velenje, kjer so še imeli prostor. To je bil program

elektrikar energetik. Nisem imel posebnih želja, kaj bi bil po poklicu, bolj kot temu sem sledil svojim prijateljem. Če pa povem resnico, sem kot majhen fant hotel postati šofer tovornjaka. Še zdaj obožujem avtomobile in zelo rad se vozim. V nekem obdobju pa sem imel tudi že vse dogovorjeno, da bi šel v vojaško šolo v Sarajevo. Takrat me je oče mojega prijatelja, ki je bil oficir, prepričal, naj tega nikar ne naredim. In nisem.

☛ **Kaj delate zdaj in kako ste s**

svojim delom zadovoljni? Svoje delo nadzornika komunalnega vzdrževanja z eno besedo najlažje opišem tako, da rečem, da skozi celo leto skrbim, da je okolje, za katerega imamo koncesijo, urejeno. To pomeni pokošeno travo, obrezane žive meje in grmovnice, zasajene cvetlične grede, očiščeno odpadlo listje, vejevje, splužen sneg, počiščene poti ... Z 18 sodelavkami in sodelavci skrbimo za velik teren: za dvorišča in okolico vseh objektov Skupine Premogovnik Velenje in Mestni stadion, letos pa smo dobili tudi koncesijo za urejanje nekaterih površin Mestne občine Velenje v drugi coni. Sem, na primer, spadajo vsa krožišča, Sončni park, naselji Šalek in Gorica. Opravljamo tudi zimsko službo za Šolski center Velenje, to je čiščenje snega okoli vseh stavb na Trgu mladosti in MIC na Starem jašku. Upam, da bomo dobili še kakšnega sodelavca ali sodelavko, saj nas je za takšno količino dela premalo. Med sodelavci je tudi nekaj invalidov, kar pomeni, da so za sedanje delo priučen, da jih ne morem polno obremeniti in s takimi deli kot zdrave sodelavce. Počasi se tudi opremljamo z ustreznimi stroji: kosilnicami, plugi, sesalniki listja ...

S svojim delom sem zadovoljen. Všeč mi je terensko delo in tudi z ljudmi znam delati. Vsako jutro se pogovorimo, kakšne so naše naloge, kdo bo kaj naredil. Vedno skušam pozitivno vplivati na ljudi in jih motivirati za delo.

● **Kaj si pri svojem delu želite spremeniti?** Le to, da bi v naši ekipi bilo več sodelavcev, ki bi bili usposobljeni za delo, ki ga opravljamo. Potrebujemo sodelavce kmetijske stroke, voznike traktorjev, kosilnic, zdrave ljudi, saj je delo težko, zahtevno. Ni lahko osem ur sedeti na kosilnici ali plužiti sneg. Na drugi strani si morda želim tudi malo več strpnosti naših uporabnikov. Ko pade prvi sneg, se ne da biti na vseh mestih in v eni uri vse splužiti. Tudi jesensko listje se zdi, kot da je ob dežju in močnem vetru v začetku novembra v nekaj urah zasulo mesto. Žal je naše delo takšno, da ga, ko je dobro opravljeno, nihče ne opazi, ko je nekaj malega narobe, pa hitro padejo kritike.

● **Kakšno mesto ima pri vašem delu in v življenju nasploh varnost?** Kot nadzornik komunalnega vzdrževanja delam z ljudmi in tudi odgovarjam, da se komu kaj ne zgodi. Moji

sodelavci delajo z delovnimi stroji, ki so lahko zelo nevarni. Zato jih vsako jutro opozorim na upoštevanje predpisov, navodil in uporabo osebnih zaščitnih sredstev. Tudi naša vozila morajo biti ustrezno opremljena in brezhibna. K sreči ne beležimo resnejših nezgod, le manjše ureznine, udarce.

● **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?** Svoje vrnitve v PV Invest sem se zelo razveselil. Sicer tako ali tako nisem konfliktna oseba in se v vsakem okolju dobro znajdem. Tudi v PV Invest sem se hitro vklopil, s sodelavci se dobro razumem, z vsemi dobro sodelujem. Zelo sem zadovoljen.

● **Kaj zapolnjuje vaš prosti čas?** Sem še v obdobju, ko svoj prosti čas najbolj posvečam družini, posebej otrokoma. Hči Tanja hodi v drugi letnik gimnazije, že dolgo igra citre, zdaj tudi poje pri ansamblu Vrčkovnik. Ta njen hobi veliko zadeva tudi mene, saj jo vozim na vaje, nastope. Sin Tomaž tretje leto študira informatiko v Mariboru in tako kot jaz obožuje avtomobile. Zato se najino skupno druženje dotika avtomobilov na različne načine – pregledujeva avto revije, čistiva avtomobile ...

Z ženo Branko si včasih zvečer vzameva čas za sprehod, greva plavat, pozimi pa zelo rada smučava. Žena je sicer zaposlena v Premogovniku Velenje, v Službi informatike, študira ob delu in jo čaka še diploma na Višji šoli za organizacijske vede. Vse to pomeni, da smo v prostem času vsi zelo zaposleni.

● **Katero besedo bi pripisali sebi: smeh, počitek, denar? In zakaj?** Smeh. Brez smeha bi bila marsikatera težava večja. Mnogi mi rečejo, da sem premil, preveč prijazen do sodelavcev. Jaz pa ne znam biti strog in menim, da

se da z lepo besedo in dobro voljo veliko doseči. In zato lahko od sodelavca pričakujem uslugo, opravljeno delo čez uro, lahko ga pokličem ponoči in vem, da bo ob 2. uri zjutraj prišel plužiti sneg.

● **Kaj v življenju hočete in česa nočete?** Imam dobro službo, naj ostane tako. Želim si, da se otroka izšolata. Zase imam bolj malo želja. Ja, razmišljal sem, da bi se izšolal še za komunalnega inženirja, a trenutno žena zaključuje študij ob delu. Morda pa znova pridem na vrsto.

● **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?** Na morju.

● **Kateri je vaš najljubši letni čas?** To je zima. Rad grem smučat, ne zebe me rado. Na drugem mestu pa je poletje.

● **Življenje sestoji iz tega, kar iz njega napravimo. Na kaj ste v svojem življenju najbolj ponosni?** Ponosen sem na to, kar delam, kar sem dosegel. Ponosen sem na svoja otroka, ki sta res krasna.

● **Katere so tri vaše dobre lastnosti?** Rad se smejim in sem dobre volje. Nerač koga prizadenem. Sem iskren človek, ne lažem in ne govorim za hrbtom. Zelo veliko mi pomeni družina.

● **Kaj bi spremenili pri sebi?** Težko se česa domislim. Morda sem preveč natančen, rad imam, da je vse čisto in pospravljeno, ter me moti, če kdo nereda ne opazi in ne pospravi. To je verjetno moja poklicna deformacija. Ne rečem pa, da bi to spremenil.

● **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?** Iskren sem, ne maram laži, rad imam, če mi ljudje v obraz povedo resnico.

Diana Janežič

Kombajn za odkop v Mramorju

Podaljšanje odkopa Mramor

V oktobru so v Strojnem in Elektroremontu HTZ Velenje opravili remont stare odkopne opreme in izdelali nove dele odkopne opreme za premogovnik Mramor v Tuzli v Bosni in Hercegovini. Delo je spadalo v sklop pogodbe za podaljšanje odkopa v jami Mramor, ki je bila na podlagi mednarodnega razpisa sklenjena 13. oktobra.

Mednarodni razpis so Rudniki rjavega premoga Mramor objavili septembra za nabavo sekcij samohodne hidravlične podgradnje, rezervnih delov za čelni in smerni transporter ter remont kombajna. Pogajanj s predstavitvijo ponudbe sta se udeležila Stanko Zagoršek in Bojan Jezeršek iz HTZ Velenje ter jih uspešno sklenila, saj je bilo podjetje izbrano kot najprimernejši in najugodnejši ponudnik.

V HTZ Velenje so formirali projektno skupino, ki je pripravila in oddala ponudbo, 13. oktobra pa je bila podpisana pogodba v vrednosti 400.000 €. Nato so stekla remontna dela, za katera so imeli v remontnih delavnicah samo tri tedne časa, zato so delo

organizirali tudi v treh izmenah, rok za dokončanje del pa so dosegli tudi s pomočjo partnerjev iz lokalnega okolja.

Remontirali so kombajn EDW 150-2L, ki je v Velenje prispel iz BiH, revitalizirali so odkopno opremo, ki je v Premogovniku Velenje ne uporabljamo več, dodane pa je bilo tudi precej nove opreme.

Za kako veliko opreme je šlo, pove podatek, da je bila naložena na osem tovarnjakov. Oprema je bila odpekljana v BiH 8. in 11. novembra, naši sodelavci pa so nadzorovali tudi montažo na odkopu v jami Mramor in sodelovali pri prvem rezu premoga, ki je bil opravljen 17. novembra. Spomnimo, da se je sodelovanje

med Premogovnikom Velenje, HTZ Velenje in Rudnikom Mramor začelo maja 2007, ko je bila podpisana osnovna pogodba za opremo prvega mehaniziranega odkopa v jami rudnika Mramor. Leta 2009 smo opravili remont kombajna EDW, izobraževanje in pomoč pri montaži in zagonu širokega čela na drugem odkopnem polju, letos pa še pri podaljšanju odkopa Mramor na tretjem odkopnem polju.

Diana Janežič

Podstavek transporterja s transportnimi žlebovi

Remont kombajna so opravili v Strojnem in Elektroremontu HTZ Velenje.

Akcija zbiranja odpadne električne in elektronske opreme

do 15. 12. 2010

Opadno električno in elektronsko opremo lahko oddate v zbirnih centrih:

- KARBON, Partizanska 78 (industrijska cona Premogovnika Velenje), odprto od ponedeljka do petka od 7. do 14. ure,
- PUP-Saubermacher, Zbirni center Velenje (lokacija zaprtega odlagališča), odprto od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure, v soboto od 8. do 13. ure.

NAGRADNA IGRA

Izpolnite kupon, ki ga prejmete v zbirnih centrih, oddajte odpadno električno ali elektronsko opremo, varčno sijalko ali baterijo in sodelujte v nagradnem žrebanju za nov hladilnik. Žrebanje bo 18. 12. 2010.

Gradbeno in komunalno vzdrževanje pridobilo koncesijo

Gradbenemu in komunalnemu vzdrževanju, najmlajšemu od programov družbe PV Invest, je uspelo pridobiti nove posle. Izboril si je svoje mesto v okviru koncesijskih del pri vzdrževanju utrjenih in zelenih površin in zasaditev, ki so v lasti Mestne občine Velenje.

Ko je program gradbenega in komunalnega vzdrževanja v februarju prešel pod okrilje družbe PV Invest, je bil kot vsi drugi programi te družbe postavljen pred nalogo, da svoje storitve ponudi tudi na trgu izven Skupine PV. Priložnost se je ponudila že v aprilu, ko je izšel razpis MO Velenje za vzdrževanje utrjenih in zelenih površin ter zasaditev za naslednje desetletno obdobje.

Glede na kadrovske in materialne možnosti smo svojo priložnost v tej fazi poiskali v vlogi podizvajalca. Prevezli smo vzdrževanje javnih zelenih površin in zasaditev severno od Koroške in Kidričeve ceste ter na območju Šaleka in Gorice.

Srečko Gračner

Ko ostanem sam ...

Hladen jesenski dan. Sonce počasi tone za Lokoviškim hribovjem. Veter se podi med drevjem in neusmiljeno maje ciprese za spomenikom. Kdaj pa kdaj plamen svečke nemirno zatrepeta, kot da bo že naslednji trenutek ugasnil, a se ne da in neumorno vztraja. V spomin na tiste, ki jih imava rada. Tiho stojiva ob grobu, z roko v roki, da čutim njeno toploto, energijo, utrip srca in pretok krvi. A misli so tam daleč, pa vendar blizu – pri očetu, tašči in tastu. Kdaj? Le kdaj bo čas, ko bo zazvonilo meni? Tiho odplavam iz telesa, se dvignem med ptice in se ozrem navzdol. Tam spodaj ob grobu, še brez napisa na plošči, povsem sama stoji v črnino odeta moja Aca. Vsa krhka in strta prižiga svečko, po licih pa ji polzijo solze ...

V naravi veljajo nepisani zakoni. Vsakemu rojstvu sledi smrt. Vmes pa živimo življenje. Vsak po svoje, takšno, kot si ga ustvarimo. Na rojstvo svojih otrok se pripravljamo, o njem sanjamo in govorimo. Ne pripravljamo pa se na lastno smrt in lasten odhod, pa čeprav sta neizbežna in se bosta nekega trenutka tudi zgodila. Vsem nam. Če bi se o smrti pogovarjali in nanjo pripravljali, nam bi bilo lažje – tako tistemu, ki odhaja, kot onim, ki ostajajo.

Smrti se bojimo zaradi strahu pred neznanim, pred predčasno prekinitvijo življenjskih dejavnosti ter njenega vpliva na družinske člane in prijatelje. Strah nas je, da bi umrli nedostojanstveno. Predvsem pa nas bega dvom, da po smrti ni ničesar več.

V Sloveniji vsako leto umre nekaj manj kot 20.000 ljudi. Za njimi žalujejo bližnji sorodniki – povprečno od tri do pet – in prijatelji. Izguba je del življenja vsakega posameznika. Žalovanje je naraven, normalen in pogosto zelo boleč odziv posameznika, kadar spozna, da je za vedno izgubil nekaj, kar je zanj zelo pomembno. Na Holmesovi lestvici stresnih dogodkov je smrt partnerja na prvem mestu. Stopnja žalovanja in njegovo trajanje sta odvisna od časa, ki smo ga s partnerjem preživeli skupaj, od odnosov, ki smo jih ustvarili, ter od načina slovesa.

Smrt partnerja je eden najbolj travmatičnih dogodkov v življenju. Okrevanje lahko traja od dveh do štirih let, včasih celo dlje. Bolečina sčasoma sicer popusti, toda ciklično se pojavljajo obdobja, ki so še posebno boleča: obletnice, rojstni dnevi ter druge posebne priložnosti, ki oživijo spomine in okrepijo žalovanje. To so lahko tudi najljubše pesmi, ki smo jih skupaj poslušali, filmi ali obiski priljubljenih krajev, kjer smo doživljali nepozabne trenutke.

Biti partner

Biti partner je ena od najpomembnejših vlog v življenju. Izguba partnerja zato človeka prisili, da na novo opredeli sebe in svoje vloge. Življenje prične nenadoma teči drugače. Na trenutke povsem v prazno, saj doslej nismo živeli sami, samota pa vedno ubija.

Spremembi se človek mora prilagoditi, se naučiti in prevzeti opravila, ki jih je doslej opravljal partner. Najti mora nov smisel življenja ter določiti nove cilje in načine njihovega doseganja. Za številne je to težak in pogosto tudi strašljiv proces. Boleč je za žalujočega in tudi za njegovo okolico. Preživeli partner utegne imeti težave pri sprejemanju odločitev, žalovanje pa vedno načne njegovo energetske polje.

Energetska iztrošenost, samota in občasna brezizhodnost močno vplivajo na duševno stanje in imunski sistem. Raz-

vijejo se pozabljivost, jeza, občutek krivde in anksioznost, ki se lahko prevesijo v depresijo. Zaradi slabše odpornosti se pojavljajo pogosta akutna vnetna obolenja. Na psihično stisko številni odgovarjajo telesno z glavoboli, ulkusno boleznijo, sklepnimi težavami in srčno-žilnimi zapleti.

Žalovanje

Obdobje žalovanja je dolgotrajen proces, v katerem žalujoči »predeluje« svojo izgubo in se nanjo prilagaja. Žalovanje je zato nujno. Izgubo mora sprejeti in se sprijazniti z dejstvom, da je partner umrl in da ga ne bo več videl, srečal in se z njim družil. Sprejeti moramo bolečino, ki jo povzroča žalost in se z njo soočiti. Nekateri se po izgubi preusmerijo v različne intenzivne aktivnosti, delo, celo zabavo, da bi tako zanikali svoja čustva.

Drugi poskušajo ubežati svoji žalosti in preusmeriti svoje misli z utapljanjem v alkoholu ali zlorabi pomiril. Prilagoditi se morajo okolju, v katerem umrli manjka in bo vedno manjkal. S smrtjo vsak žalujoči izgubi nekaj, kar mu je umrli nudil. Po približno treh mesecih žalujoči dokončno ugotovijo, kaj najbolj pogrešajo: družbo, oporo, finančno pomoč, spolnost, poslušalca, starša svojim otrokom in še mnogokaj.

Žalovanje je boleč proces, ki je odvisen od mnogih dejavnikov in poteka pri različnih ljudeh različno. Odvisen je od posameznikovih osebnostnih značilnosti, socialnih, kulturnih in okoljskih dejavnikov. Vsak žalujoči praviloma doživlja in prehaja skozi štiri značilne faze žalovanja.

Faze žalovanja

Običajni reakciji na smrt sta **šok in čustvena otopelost**, ki trajata od nekaj ur do enega tedna. Obrambni mehanizem zanikanja nam pomaga omiliti bolečo situacijo (»To bo pomota ... To se meni ne more zgoditi ... Nemogoče, zamenjali ste podatke!«). V tem obdobju žalujoči še ne verjame povsem v resničnost dogodka. Včasih se počuti, kot da bi bil za nekaj časa izklopljen iz realnosti. Počuti se omamljenega, nemočnega, zbezanega in izgubljenega. V tem obdobju gre življenje na prvi pogled dalje, kot da se ni nič zgodilo. Lahko se pojavijo že prve telesne težave. Obdobja miru in zatišja so pogosto prekinjena z izbruhi jeze, tesnobe, nemira, napetosti in zaskrbljenosti.

Znanilca obdobja intenzivnih čustvenih reakcij in hude notranje bolečine sta **protest in hrepenenje**, ko se žalujoči šele zares zave izgube. Ta faza traja od dveh tednov do treh mesecev. Žalujoči išče umrlega in hrepeni za njim. Ukvarja se s pokojnikovimi oblačili in z drugimi njegovimi predmeti.

Obdobje je prepleteno z burnimi čustvi, jokom, krčevitim ihtenjem, hudo razdražljivostjo in nemirom, tesnobo in paniko. Včasih se pojavijo tudi izbruhi izredno hude jeze. Na tistega, ki nam je povedal novico, na zdravnike, boga in celo na osebo, ki smo jo izgubili. Pogosto si postavlja vprašanje, zakaj se je neprijeten dogodek zgodil in ali bi ga lahko morda preprečili? Kdo je kriv? Pojavijo se lahko telesne težave od spremembe apetita in motenj spanja do različnih bolečin.

Brezup in dezorganizacija običajno trajata od nekaj mesecev do konca prvega leta po smrti.

Pojavijo se občutki brezizhodnosti, telesne težave pa se nadaljujejo in stopnjujejo. Žalujoči se vse bolj izolira in umika pred svojo običajno družbo. Prevevajo ga obup, tesnoba, razdražljivost, jeza in občasno tudi občutki krivde. Včasih se poskuša pogoditi z drugimi, s sabo in z bogom, naj mu da še eno priložnost. Sebe in druge prepričuje, da bi se lahko stvari spremenile, če bi ravnal drugače (opustil kakšno slabo razvado, se opravičil, več časa preživel z osebo, ki jo je izgubil ...).

Žalujoči se dokončno zave tragedije in dokončnosti izgube. Ne more se vrniti v preteklost in stvari ne bodo nikoli več takšne, kot so bile. Nekateri so polni obtožb in občutkov krivde, zakaj še živijo in uživajo življenje, medtem ko njihove ljubljene osebe ni več. Intenzivni občutki žalosti jih pogosto tako izčrpajo, da nimajo energije za druge, sicer običajne dnevne aktivnosti, kot so delo, gospodinjstvo in sprostitev. Včasih svojo situacijo doživijo tako brezizhodno, da razmišljajo celo o samomoru.

Ko žalujoči dokončno sprejme dejstvo, da umrlega ni več, stopi v čas **izboljšanja in reorganizacije**. Depresivno razpoloženje se po dobrem letu dni običajno prične postopno umikati. Žalujoči postaja bolj iniciativen in družaben, sprejema nove obveznosti, njegov energetski nivo pa se prične postopno dvigovati.

S koncem te faze žalovanje še ni povsem zaključeno. Poslabšanja razpoloženja se pogosto pojavijo ob pomembnih obletnicah. Posamezniki žalovanja ne morejo uspešno zaključiti. Nikakor se ne morejo sprijazniti z izgubo in se z njo soočiti. Vztrajno jo zanikajo in živijo naprej, kot da se jim ne bi nič zgodilo. Nekateri skušajo na vse načine ubežati svojim občutkom, drugi razvijejo enake bolezenske znake, kot jih je imel umrli in se panično bojijo lastne smrti. Tretji kronično žalujejo in se sploh ne želijo vrniti v običajne aktivnosti. V takih primerih je pogosto potrebna strokovna pomoč psihologa, psihiatra ali psihoterapevta.

Čas celi rane?

Čas sam po sebi žalujočemu ne zmanjša intenzitete neprijetnih čustev. Najverjetneje bo vedno obžaloval, da ne more več deliti življenja z ljubljeno osebo. Namen žalovanja ni izbrisati bolečine in izgube, ampak reorganizirati življenje in preusmeriti življenjsko energijo na druga ži-

vljenjska področja. Če je žalujoči pripravljen sprejeti novo nastalo situacijo, jo videti kot nespremenljivo dejstvo in se soočiti z neprijetnimi čustvi, bo izguba ostala kot izkušnja in ne kot osrednja točka njegovega življenja.

Pot žalovanja bo večina žalujočih uspela prehoditi sama ali ob podpori svojih bližnjih. Nekateri posamezniki zaradi specifičnih okoliščin izgube, lastnih osebnostnih lastnosti in reakcij okolja tega ne zmorejo, zato potrebujejo strokovno pomoč. Psihoterapevti jim bodo pomagali soočati se z dejstvi in premlevati vse podrobnosti v zvezi s smrtjo. Lahko bodo izrazili svoja čustva in z njimi delili vso žalost, obup, nemoč in bojazen, pogosto tudi občutke krivde, jeze, sramu. O vseh čustvih se bodo odkrito pogovorili.

Pomagajmo s pogovorom

Žalujočemu moramo pomagati živeti brez umrlega in mu pustiti dovolj časa za žalovanje, da bo pretrgal številne vezi, ki so ga vezale na umrlega. Mirno, a vztrajno ga bomo bodrili in podpirali pri tem, da po najboljših močeh nadaljuje z življenjem. Ob tem ne bomo nikoli nasilni in neučakani. Spodbujali ga bomo, naj si ustvari novo življenje, sklepa prijateljstva in se loti novih dejavnosti.

Velike odločitve, kot so prodaja hiše, selitev in finančne transakcije, bo z našo pomočjo odložil vsaj za leto dni. Pogoste ga bomo poklicali po telefonu, še bolj pa ga bomo razveselili z našimi obiski. Pripovedovali si bomo zgodbe in pogosto omenjali ime pokojnika. To pomaga ohraniti spomin na umrlega in pospeši proces okrevanja. Poznavanje procesa žalovanja lahko posamezniku pomaga, da lažje izrazi svoje občutke in hitreje ponovno zaživi. Faze si ne sledijo vedno v istem standardnem zaporedju. Tako kot življenje je tudi žalovanje specifično za vsakega izmed nas.

Ko bomo prihodnjič stali ob grobu in prižigali svečke, se zavedajmo, da smo tudi sami minljivi. Zato spoštujmo smrt in se nanjo pripravljajmo, predvsem pa uživajmo življenje. Naj bo polno, ustvarjalno in odgovorno. Ljubimo in pustimo, da smo ljubljeni. Objemimo partnerja, da bo začutil, kako se z njim zlivamo v celoto. Povejmo mu, da ga imamo radi. Z besedo in dejanjem. Danes. Ne šele jutri s svečko.

Janez Poles

Športno društvo vabi!

6. tek svete Barbare, Škalsko jezero, v nedeljo 5. decembra

Start teka mešanih ekip na 13-kilometrski progi (4 krogi po 3,25 km) bo pri stadionu z umetno travo ob 10. uri, vsaka ekipa bo štela 4 člane, med katerimi mora biti vsaj ena ženska.

Tekmovanje bo potekalo v absolutni kategoriji ter štirih posameznih kategorijah: kategorija atletskih klubov in šol, kategorija do 119 let, kategorija od 120 do 199 let in kategorija nad 200 let skupne starosti vseh štirih tekačev. Vrstni red tekačev bo ekipa določila sama.

7. prednovoletni ples Športnega društva v »jeansu« v soboto, 11. decembra

Vabimo vse člane Športnega društva na zabavno, športno, družabno prireditev, ki se bo začela ob 18.30 v večnamenski dvorani v Vinski Gori. Cena 5 €.

Zabaval nas bo ansambel Spev. Srečanje bomo popestrili z družabnimi igrami, plesom, večerjo in darilom.

Zabava, ki je ne smete zamuditi!

Zaključek leta na Golteh, v četrtek, 30. decembra

Vse člane Športnega društva vabimo na zaključek leta na smučeh. Nudimo vam prosto smučanje ter druženje in malico od 11. ure pri Treh plotih (v primeru slabega vremena v restavraciji hotela Golte).

Člani kupite smučarske karte s 30-odstotnim popustom ob predložitvi članske izkaznice ŠD.

Prijave do ponedeljka, 20. decembra, prijavnina 3 EUR.

Dodatne informacije na sedežu društva ali po telefonu 899-6424 ali int. 18-20.

Božično-novoletni tečaji alpskega smučanja in deskanja za otroke in odrasle

na smučišču Golte od 27. do 30. decembra

V ceno štiridnevnega tečaja so vključeni smučarska vozovnica, prevoz, nezgodno zavarovanje, topli obrok, čaj, fotografija in zaključek tekmovanja s podelitvijo priznanj.

Cena:

- za otroke od 6. do 14. leta starosti 98 €,

- za odrasle 128 €.

Organiziran bo prevoz z avtobusom. Tečajniki se bodo vsak dan odpeljali z Avtobusnega postajališča v Velenju ob 7.30 in se vračali ob 14.30.

Možnost plačila na 2 mesečna obroka.

Število tečajnikov je omejeno do zasedbe mest /50 tečajnikov/.

Zaščitna čelada je obvezna za otroke do 12. leta.

Vpis v tečaj bo v **sredo, 8. decembra, od 6.00 do 14.30** na sedežu Športnega društva. Dodatne informacije dobite na sedežu Športnega društva osebno ali na tel.: 899-6424 in int. 18-20.

Rudarke zaključile jesenski del na 3. mestu

Velenjsko-škalske igralkе so v jesenskem delu 1. slovenske ženske nogometne lige prikazale odlično igro in zasluženno zasedajo 3. mesto v ligi. V jesenskem delu jim je uspelo nanizati kar 5 zmag, 3 remije in dva nesrečna poraza.

V letošnji sezoni je imel trener Dušan Uršnik na voljo nekaj novih igralk. Ekipo so okrepile Anja Levačič, Urška Žganec in Alena Wieser, v spomladanskem delu pa se bosta ekipi pridružili še Tina Marolt in Zala Gomboc. »Mesto na lestvici bi bilo verjetno še boljše, če nas ne bi skozi celoten jesenski del pestile poškodbe igralk, vendar pa smo kljub vsemu pokazali, kaj zmoremo, in z optimizmom gledamo v prihodnost. Po premoru nas čaka spomladanski del lige in ne dvomimo v to, da smo lahko še boljši,« pravi vodstvo kluba.

»Če zmoremo, potem hočemo,« pa so v en glas za konec dodale še igralkе ŽNK Rudar Škale. Mi pa jim želimo čimprejše sanacije vseh poškodb ter veliko uspeha v nadaljevanju lige.

Lestvica po končanem jesenskem delu:

1. ŽNK Krka 28
2. ŽNK HV Tour Slovenj Gradec 21

Igralkе ŽNK Rudar Škale, vodstvo: predsednik kluba Herman Arlič, tehnični direktor Jože Kos, sekretarka kluba Ana Kos, trener članic Dušan Uršnik, trener mlajših selekcij Stjepan Pranjič in maser Luka Čosič

3. ŽNK Rudar-Škale 18
4. ŽNK Pomurje Beltinci 17
5. ŽNK Jevnica 17
6. ŽNK Maribor 10
7. Velesovo Kamen Jerič 3
8. ŽNK Dornava 1

AK

Restavracija *Jezero*

Vabimo vas

na novoletni ples v Restavracijo Jezero

1. januarja 2011 ob 20. uri.

Za svečano večerjo in postrežbo bo poskrbelo osebje Restavracije Jezero, za ples in dobro razpoloženje pa znani ansambel SPEV.

Cena je 30 € za osebo.

Rezervacije sprejemamo na telefonskih številkah: 03/5866-462 in 051/344 757.

Vljudno vabljeni, da skupaj prijetno preživimo prvi večer novega leta.

Vila Široko

DVORNA RESTAVRACIJA

V Vili Široko v Šoštanju

se ravnamo po načelu **moderne kuhinje**, ki se opira na tradicijo in odlične sestavine. Tu bodo zadovoljni vsi, ki želijo svoj izbrani okus zadovoljiti s kakovostno hrano, pijačo in postrežbo.

Dobrodošli na romantično kosilo ali večerjo, poslovno kosilo, praznovanje obletnice, poroke, rojstnega dne.

Še posebej vabljeni v naš lokal s sodelavci, poslovnimi partnerji, prijatelji ob zaključku leta. Prijetno okolje, kakovostna gostinska ponudba in postrežba, sommelierjev izbor vin ter okusne slaščice bodo srečanje zaokrožili v celoto in ne bodo pustili ravnodušnega nobenega ljubitelja kulinarike.

Odrpito od torka do nedelje od 11. ure, rezervacije na telefonskih številkah: 03/5881-030 in 051/344-725.

Vljudno vabljeni!

IZ PRETEKLOSTI V SEDANJOST. IZ TEME V SVETLOBO. SREČNO!

Spoznajte skrivnosti podzemnega sveta v rovih premogovnika 180 m pod površjem na eni od najdebelejših znanih plasti premoga na svetu.

Organiziramo tudi rojstnodnevne zabave, poroke in druga praznovanja.

Vabljeni na pravo podzemno pustolovščino!

Muzej je odprt od 8.30 do 17.00
(15.00 zadnji vstop skupine).

Ob ponedeljkih je muzej zaprt.

Priporočljive so predhodne najave ogleda.

Telefon: 03 5870 997

e.pošta: trgovina@rlv.si

<http://www.rlv.si/muzej>

Veseli december v Muzeju premogovništva Slovenije in Premogovniku Velenje

DARKO SLAVEC – SONCA

Podobe akademskega slikarja prof. Darka Slavca iz cikla »Sonca« naj bi bile bogate v preprostosti, energetsko pozitivne, skrivnostne, oltarne. Podobe torej, v katerih je prisotno načelo darovanja kot znak božanskosti in večnosti in ne sprejemanja kot znaka človeškosti in minljivosti. Razstava bo odprta do 20. januarja 2011.

MOJE ZVEZDARNE

Razstava v Muzeju premogovništva Slovenije o Pavlu Kunavru, pionirju slovenske amaterske astronomije, je nastala v sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije. Pavla Kunavra lahko upravičeno uvrščamo med pionirje astronomije v Sloveniji. Zapustil nam je 8 poljudnih knjig s področja astronomije, množico strokovnih in poljudnih prispevkov v medijih, številne dokumentarne fotografije, akvarele in neprecenljive spomine. Razstava bo odprta do 16. decembra.

BERGMANDELJČEVE USTVARJALNE DELAVNICE ZA OTROKE

18. decembra ob 16. uri bo otroško delavnico vodil akademski kipar Jirži Kočica, otroci pa bodo ustvarjali novoletne okraske. Delavnica je pripravljena v sodelovanju

z Odborom za kulturo Premogovnika Velenje. Cena 2,5 €.

18. decembra ob 18.30 bo predstava za otroke z naslovom Čarovnica Mica in severna zvezda, ki jo bodo uprizorili člani gledališke skupine Pravljični dotik. Otroke bo po 18. uri obiskal tudi dedek Mraz.

NOČNI OGLED MUZEJA IN OBISK DEDKA MRAZA

Tradicionalna prireditev bo letos v soboto, 18. decembra, od 13. do 20. ure.

Dedek Mraz bo izpolnjeval drobne otroške želje, skrbel za vedro in praznično razpoloženje, pri tem pa mu bodo pomagali člani Veteranske godbe UNI Velenje. Rezervacije in informacije 09/5870-997.

Premogovnik Velenje

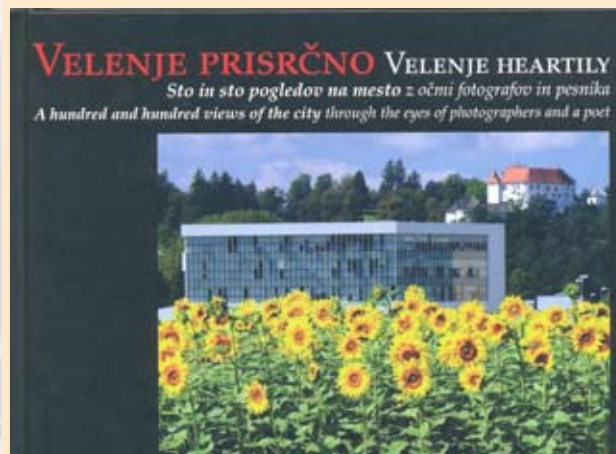
Ohranjamo premogovniško dediščino

Velenje prisrčno

Velenje ima novo malo monografijo. Naslovili so jo Velenje prisrčno, podnaslov monografije, ki je izšla v 1.000 izvodih v slovenskem in angleškem jeziku, pa je Sto in sto pogledov na mesto z očmi fotografa in pesnika.

V njej so fotografije mesta in okolice različnih avtorjev iz arhiva MO Velenje in zasebnih arhivov, avtorske verze in drugo besedilo pa je prispeval Ivo Stropnik, ki v dodatku monografije objavlja tudi dramsko pesnitev Visoka pesem mojemu mestu – mestu s sanjami.

Monografijo je izdala založba Pozoj, naprodaj pa je v velenjskih knjigarnah.

Sklenite pravi posel.

Audi A4 Business Edition z bogato dodatno opremo. Brez doplačila.

- ▶ ksenonska žarometna plus z dnevnimi lučmi v tehniki LED
- ▶ priprava za mobilni telefon (Bluetooth)
- ▶ parkirni sistem zadaj
- ▶ krmilni sistem servotronic
- ▶ usnjen večfunkcijski 4-kraki volan
- ▶ paket elementov s sijajem
- ▶ sredinski naslon za roke, spredaj
- ▶ ogrevani zunanji ogledali
- ▶ radio Symphony
- ▶ tempomat

Paket dodatne opreme Business Edition pomeni prihranek za kupca v višini 4.400 EUR. Poraba goriva (l/100 km): kombinirana vožnja: 4,6-9,4. Emisija CO₂ (g/km): kombinirana vožnja: 119-219. Slika je simbolna.

Avtocenter Meh, d.o.o.

Koroška cesta 7d, 3320 Velenje, telefon: 03 896 8524, telefaks: 03 896 8517, www.avtocenter-meh.si

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI MAME, BABICE,
PRABABICE IN SESTRE

ZDRAVKE DAMJANOVIČ

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO ZA VSO
IZKAZANO POMOČ, DAROVANO CVETJE
IN IZREČENA SOŽALJA. ISKRENA HVALA
KOLEKTIVOMA PREMGOVNIK VELENJE IN
GOST TER SODELAVCEM V HTZ VELENJE.

SIN MILE IN HČERKE DUŠANKA,
ANĐA IN MIRJANA Z DRUŽINAMI

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI DRAGEGA MOŽA IN
ATIJA

MILANA, MILKA, KODRIČA

PERNOVO 20 B, ŽALEC
SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO SODELAVCEM
JAME JUG. VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ
HVALA ZA IZREČENA SOŽALJA IN DENAR-
NO POMOČ. HVALA SINDIKATU HTZ VELE-
NJE ZA DAROVANO CVETJE, ČASTNI STRAŽI,
PRAPORČAKOM IN GODBI ZARJA ŠOŠTANJ.
ŠE POSEBEJ HVALA GOVORNIKU DRAGU
KOLARJU ZA IZREDNO LEP POSLOVILNI
GOVOR. ZELO GA BOMO POGREŠALI.

ŽALUJOČA ŽENA ZLATKA IN SIN PETER

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI OČETA

LUDVIKA GLAVNIKA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEM SODELAVCEM
PRIPRAVE DELA IN DEŽURNE SLUŽBE ZA
IZREČENO SOŽALJE IN DENARNO POMOČ.
HVALA TUDI SINDIKATU PREMGOVNIKA
VELENJE ZA DAROVANO CVETJE, RUDARSKI
GODBI, PEVCEM RUDARKEGA OKTETA IN
ČASTNI STRAŽI PREMGOVNIKA VELENJE.

LUDVIK GLAVNIK

ZAHVALA

OB SMRTI MOJEGA OČETA

KARLA ŠEGOVC

SE ZAHVALJUJEM PREMGOVNIKU VELE-
NJE ZA DAROVANO CVETJE TER RUDARSKI
GODBI IN ČASTNI STRAŽI ZA POSLEDNJE
SLOVO.

DRAGO ŠEGOVC

Nagradna križanka

								AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	VOZNIČA	GLAVNO MESTO GRČIJE	MRTEV ČLOVEK	AMERIŠKI ARHITEKT KITAJSKEGA RODU (IEOH)	PRIPRAVA NA DIMNIKU, KI ZADRŽUJE ISKRE	AMERIŠKA VESLOJSKA AGENCIJA	JAN NERUDA	UKREPITEV, UTRDITEV	DOTIK ŽOGICE NA MREŽI PRI TENISU
								UŽITNA GOBA, KUKMAK									
								ODSTRA- NJEVANJE S TRESENJEM									
								MOŠKO IME, SREČKO							AGATHA CHRISTIE NAKLADALNIK		
								ITALJANSKI NAFTNI KONCERN PREBIV. SRBIJE				ZIVINOREJ. POSESTVO V ZDA NARAVO- SLOVEC					PRITOK SAVE PRI MEDVODAH
															ZA POLTON ZVIŠANI TON A ELTON JOHN		
	NAŠ BIOLOG JOŽE	GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC	MODNI USTVARJALEC	SKANDINAVSKI DROBIŽ	BLAŽ TRUPEJ	POŽIREK ZELENICA V PUŠČAVI					GRŠKA BOGINJA MAŠČEVANJA BORIS PAHOR						
RITUALIZIRAN BOJ Z BIKI										FARMSKO GOJEN PIŠČANEC							
DRUGO VRATNO VRETENCE								BRITANSKI IGRALEC BATES	ENOTA PESMI IZ DVEH ALI VEČ VERZOV	PTICA Z ZELO DOLGIM IN PISANIM REPOM				AMERIŠKA IGRALKA GARDNER ROMAN HORVAT			
HOLANDSKI SLIKAR (PIETER VAN)					SIMBOL, ZNAMENJE KUPČEK, KI GA NAREDI KRT					PLANOTA NAD POSTOJNSKO KOTLINO	KRAJ PRI VRHNIKI					ANTIČNI GOVOREC	ODVODNA- VANJE
DOBA VEK				GLINA ZA PORCELAN VHOD V PRE- BAVNO CEV						FRANCOSKI DRAMATIK (MARCEL) IVO ANDRIČ							
	LOVSKA PUŠKA ZA STRELJANJE PTIČEV	TVOR ŠPORTNIK, KI GOJI ROKOMET				KIS	NAJSVETLEJ- ŠA ZVEZDA V ORLU RADIJ						OGRAJEN PROSTOR V GOZDU ZA GO- JITEV DIVJADI	OSTRA SKALA STRANSKI ZGORNJI DEL TRUPA			
VELIKOST PROSTORA													OLIVER RED		THOMAS ELIOT IGRALEC ŠERBEDŽIJA		
MAJHNA TORTA								KOBALT				ZNAMENJE ZA OZNAČEVANJE IZPUŠČENE ČRKE	PLEMIŠKI NASLOV				
IVANA KOBILCA			DALMATIN. Ž. IME JUŽNOAM. DIVJA SVINJA				VLOŽEK	VULKAN NA KJUŠUJU SELEKTOR (MATJAŽ)		MAJHNA DOLINA, ZLASTI V GORAH	RAJ		VEČJI KOS POHIŠTVA ALFI NIPIC				
VESLAČ (IZTOK)				STARORIMSKI RIMSKI ZALOŽNIK NEON													
BESEDA, S KATERO ZAKLJUČIMO MOLITEV					POLT	AMERIŠKI IGRALEC BEATTY				REKA MED BIH IN HRVAŠKO RT NA POR- TUGALSKEM					LUTKARICA VOGELNIK		
TENIŠKI LOPAR						JEREBIKI PODOBNO DREVO MANJŠE NASELJE						Nagradna križanka Muzej premogovništva Slovenije Geslo napišite na dopisnico in jo pošljite do 20. decembra na naslov: uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Parti- zanska 78, 3320 Velenje. Tri izžrebane nagrajence bo nagradil Muzej premogovništva Slovenije.					
NAŠA PRVA FILMSKA DIVA RINA				AMERIŠKA IGRALKA ARDEN IVAN ČARGO				LOČJE, LOČEK NIKALNICA									
URAD ZA CARINJENJE																	
DUHOVNIK IN ZELIŠČAR (SIMON)					STANJE NELIKVIDNE- GA PODJETJA, BANKROT												

Rešitev nagradne križanke Centra športne medicine, objavljene v Rudarju 9/2010, je geslo: »Center športne medicine«. Nagrajenci so: 1. nagrada Silva Dermol, Šoštanj, 2. nagrada Franc Štor, Polzela, in 3. nagrada Stojan Grubelnik, Prevalje. Obvestilo o koriščenju nagrade bodo prejeli po pošti. Čestitamo!

HOTEL BARBARA FIESA

Slovenija. Pozdrav z morja.

Božični čas na obali – v Hotelu Barbara v Fiesi

od 39 € za osebo
polpenzion v terminu od 24. do 31. decembra 2010

Silvestrovanje v Hotelu Barbara v Fiesi

od 196 € za osebo
novoletni termin 31. december 2010 do 2. januar 2011

Paket vključuje:

dve noči z namestitvijo v sobah tipa Plus, samopostrežni zajtrk,
silvestrski meni s plesno glasbo v živo, brunch,
kopanje v pokritem bazenu z morsko vodo,
prost vstop v savno, parkirno mesto,
presenečenje.

Doplačila:

turistična taksa 1,01 € za osebo na dan, namestitev v sobi Superior 10 € na osebo na dan.
Cene vključujejo ddv in veljajo pri bivanju vsaj dve noči.

VZEMITE SI ČAS ZASE IN NAS OBIŠČITE! DOBRODOŠLI!

Rezervacije po elektronski pošti hotel.barbara@siol.net ali po telefonu: 05/6179-000

